AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 33-čias | Tel. Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 13-tą RUGPIUČIO (AUGUST), 1932 | Kaina 5 Centai | Vol. XVI

VILNIAUS REIKALAS VĖL PRABILO

Nepriklausomoj Lietuvoj įsteigtas **"Vilniaus Geležinis Fondas."** Fondas augs ir stiprės kol musų Vilnius vėl bus musų. Fondo pagrindinis kapitalas bus panaudotas tik ypatingai svarbiam reikalui atėjus, ir tai tik su Lietuvos Respublikos Prezidento sutikimu. Kaip Vilniaus atvadavimas rupi visai Lietuvai, tai taip Vilniaus Geležinį Fondą remia visi Lietuviai, neišskiriant svetur apsigyvenusių. Taigi, Vilnaus reikalai čia vėl kreipiasi į Jus, Amerikos Lietuviai!

Vilnius, amžinoji Lietuvos sostinė, negali dingti: mes be Vilniaus nenurinsim! Lenkai okupuoja Vilnių tik laikinai. Nuo lietuvių susipratimo ir nuo Lietuvių Tautos vienybės priklauso lenkų okupacijos sutrumpinimas. Vilniaus Geležinis Fondas yra tam rimta priemonė. Lietuvos žmonės perkasi "Vilniaus Pasus" ir aukoja savo centus Fondan su tikslu Vilnių išvaduoti. Kad Vilnius lenkams priklauso tik laikinai, nevien lietuviai taip tiki, bet ir galingas lenkų ir musų kaimynas, Rusai. Štai lenkai šiomis dienomis pasirašė su Rusais "nepuolimo sutartį". Lenkai tikėjosi, kad Rusai bus pamiršę Vilniaus bylą. Bet Rusų Sovietų valdžia viešai per radio paskelbė, kad Vilniaus klausime Rusai neišsižada savo žodžio, duoto 1920 m. Lietuvai. Po šio lenkų diplomatinio nepasisekimo, jie bandė Vilniaus klausimą "likviduoti" iš kito galo: lenkų įkvėpti laikraštininkai buvo paskelbę Amerikos spaudoje, kad Lietuva atidarė lenkams vartus per Lietuvą važiuoti. Bet ta "naujiena" pasirodė beesanti grynas išmislas. Lietuva į visas tas lenkiškas gudrybes atsakė Vilniaus Geležinio Fondo steigimu!

Amerikos lietuvių organizacijos, susivienijimai, draugijos, kliubai, ir skaitlingi biznieriai, — paremkime tą Lietuvos puikų sumanymą! Atminimui to istorinio fakto, kad 1920 metais, kaip Gedimino, Keistučio ir Vytauto laikais, **Lietuviai vėl pilnai valdė Vilnių nuo rugp. m. 26 d. iki spalių m. 9 d.,** — dabar mes, amerikiečiai, per tą laikotarpį, sukruskime ir nelaukdami specialių paraginimų, eikime Lietuvai į Vilniaus atvadavimo talką: pareikalaukime ir įsigykime sau kiekvienas po **Vilniaus Pasą** ir kad tie musų pasai butų iškalbingesni, — klijuokime į juos Vilniaus gražius ženklelius. Surinkti už Vilniaus Pasus ir Vilniaus ženklus centai eina Vilniaus Geležinio Fondan. Klausykite ką skambina Laisvės Varpas Kauno Karo Muziejaus bokšts: **už Aušros Vartus, Gedimino Pilį, už Vytauto Karstą!**

P. S. Paskaitęs šį atsišaukimą, duok kitam jį perskaityti. Įsigyk sau Vilniaus pasą ir ragink savo pažistamus tol, kolei jie tą patį nepadarys. Draugijų valdybos privalo duoti, kitiems pavyzdį. Reikalaukite Vilniaus pasų ir ženklų iš Vilniui Vaduoti Sąjungos vietinių skyrių, — o kur jų nėra, — reikia juos steigti. Laikraščių redakcijos taipgi neatsisakys Vilniaus pasų ieškantiems patarnauti.

—o—

LIETUVOS ŽINIOS

LIETUVOS AUKSO FONDAS TVIRTAS

Kaunas. — Elta. Lietuvos Banko aukso fondas lienpos mėn. 15 d. siekė 58,3 mil. lt., užsienių valiutos fondas — 19,6, banknotai apyvartoj — 94,8, paskolos— 97,2, mil. lt. Padengimas auksu — 53,1 mil. lt., auksu ir valiuta — 73,7 mil. lt.

EMIGRAVO 415 ŽMONIŲ

Per šių metų pirmąjį pusmėtį iš Lietuvos emigravo 415 žmonių. Daugiausia emigravo į Afriką — 137 žmonės, toliau: į Amerikos Jungtines Valstijas 95, Kanadą 44, Argentiną 43, Urugvajų 43, Braziliją 26, Palestiną 19 ir kitus kraštus 6.

Manoma, kad emigracija iš Lietuvos šiuo metu neturi tendencijos didėti. Laivų kontoros skundžiasi krize ir laukia geresnių laikų.

25,000 DOLERIŲ UŽ LINDBERGO SUNAUS GROBIKO NURODYMĄ

Kaunas. — Lietuvos kriminalinė policija gavo iš Amerikos policijos raštą, kuriame skelbiama, kad New Jersey gubernatorius yra paskyręs 25,000 dolerių už nurodymą Lindbergo sunaus grobiko, paėmusio iš Lindbergo 50,000 dolerių.

Monarkistai Pagrobė Sevilijos Miestą

Madrid. — Aštuoni žmonės žuvo, kada valdžios pulkai šaudydami į žmones viešose gatvėse numalšino monarkistų sukilimą, kuris iškilo Ispanijos pietuose ir paėmė Seviliją.

Nakčia, respublika pasiuntė tris pulkus ir bombardavimo lėktuvų burį užpult tą miestą dienai auštant.

Generolas Jose Sanjurjo, buvęs Civilės Sargybos komandierium ir Aukštas Komisijonierius Moroko, laiko Sevilijos miestą sukilėliams ir yra vadas visai Civilei Sargybai ir pulkams iš artimos Jerez de la Frontera.

Respublikos kabinetas laikė nepaprastą susirinkimą, paskelbė karo stovį, pasiuntė penkioliktą pulką nuo Algeciro į Cadizą, kur sukilimai prasidėjo, pasiuntė du pulku prieš Seviliją ir įsakė bombardavimo lėktuvams koncentruotis Andujare.

Pietinėje daly, sukilimas greit platinasi, gi San Fernado pulkas neklauso respublikos valdžios ir laivynas Cartegenoje sykiu su sukilėliais eina. Per visą Andalusiją paskelbtas generalis streikas ,remiantis sukilimą. Generolas Sanjuro paskyrė save Sevilijos kapitonu — generolu ir įsteigė savo centrą Marquis de Esquivels paloćiuje.

Vokietija ir Sovietai Turį Sudarę Slaptą Sutartį

Williamstown, Mass. — Politikos instituto sueigoj Čikagos universiteto prof. Bernadott Smith pareiškė, kad Vokietija su SSSR turi padarius slapta kariską sutartį. Sulig tos sutarties Vokietijos junkeriai siunčia Sovietuosna savo specialistus kemikus darymui amunicijos del kariško prisirengimo su Francuzija ir Lenkija. Bolševikams toji sutartis daug gelbsti, iš Vokietijos atvykę specialistai be abėjonės padeda jiems pramoniškai susitvarkyt ir Vokietijos kreditas per Amerikoniškus bankierius daug kuo prisidėjo prie vykdymo penkių metų plano.

Dabar Vokietija turi kaip ir nusileidimus daryt bolševikams. Mat, jai išėjus karan su Francija ar Lenkija, bolševikai gali ir neduot tos kariškos medegos arba dar prieš ją pačią panaudot, bet gali but ir priešingai.

Tačiau šiaip ar taip kalbant, sako prof. Smithas, išvada pasilieka ta pati — Versaliaus sutartis turi but atmainyta, jei norima karės išvengt. Sulig dabartinės Versaliaus sutarties patvarkymo Vokietijos, Austrijos, Vengrijos ir Rumunijos nenuraminsi, jos bile kada progai pasitaikius stos kovon su savo prispaudėjais. Taigi, atsižvelgiant į šių metų taikos konferencijas, laikytas Ženevoj, karės iššaukimai ganėtinai suvaržyti valstybinėmis sutartims, ir jai prie to dar butų prisidėjęs Versalio sutarties pakeitimas, kaipo lengvatas viršminėtoms nuskriaustoms valstybėms, reiktų tikėt, kad pasaulinės karės "manevrai" butų atidėti ant tolesnio laiko.

APUOLĖS PILIAKALNY RASTA DAUG MOKSLUI MEDŽIAGOS

Šiauliai. — Šiemet jau baigti kasinėjimai Apuolės piliakalnyje. Kasinėjant pavyko nustatyti iš radinių ir kapų keturių laikotarpių gyvenimo liekanas, butent, pirmas laikotarpis iš 1—5 amžiaus po Kr., antras 7—8 amžiaus po Kr., trečias 8—9 amžiaus po Kristaus ir ketvirtas nuo 15 iki 17 amžiaus po Kristaus gimimo. Šitie radiniai labai svarbus, nes iš tokių senų laikų retai galima ką užtikti.

KUR DARBININKAI STREIKAVO ILLINOIS VALSTIJOJE

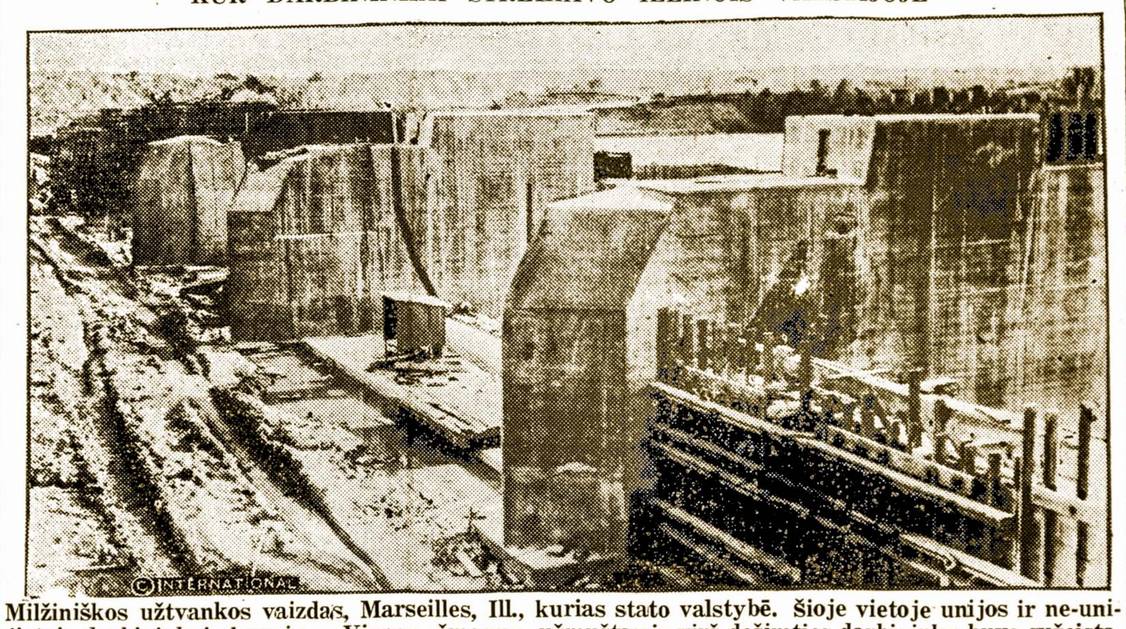

Milžiniškos užtvankos vaizdas, Marseilles, Ill., kurias stato valstybė. Šioje vietoje unijos ir ne-unijistai darbininkai kovojo. Vienas žmogus užmuštas ir virš dešimties darbininkų buvo sužeista.

Sovietai Nepripažino Lenkų Vakarų Sienos

Maskva. VII. 27. Elta. — Radio žiniomis, politiniuose sluoksniuose Maskvoj reiškiama patenkinimo rusų lenkų nepuolimo pakto pasirašymu, bet pabrėžiama, kad pasirašymas nieku nepakeičia Sovietų Sąjungos užsienių politikos. Ypatingai pabrėžiama, kad paktu Sovietų Sąjunga nesusiriša nei pripažinti Lenkijos vakarų sienų nei dabartinės Vilniaus okupacijos. Paskutiniu klausimu Sovietų Sąjunga rezervuoja visišką veikimo laisvę.

Elta. — Žinia apie rusų lenkų pakto pasirašymą padarė labai nemalonaus įspudžio Rumunijoj. Tačiau autoritetinguose sluoksniuose tvirtinama, kad nors Lenkija ir pasirašė paktą, ji jo neratifikuos, kol panašus paktas nebus pasirašytas tarp Sovietų Sąjungos ir Rumunijos.

Lenkų laikraščiai, rašydami apie lenkų rusų nepuolimo pakto pasirašymą, pažymi, kad Varšuvos ekonominiuose sluoksniuose svarstomas derybų su Sovietų Rusija prekybos sutarčiai sudaryti klausimas. Pasak laikraščių, šia kryptim jau pradėti kai kurie parengiamieji darbai. Visų pirma buvo atsiklausta lenkų pramoninkų ir eksportininkų nuomonės.

Vokiečiai Kaltina Versalės Sutartį

Berlynas. — Vokietijos krašto apsaugos ministeris generolas Kurt von Schleicher spaudos atstovams pareiškė, jog dėl visų kruvinų riaušių ir politinių žudynių, dabar vykstančių Vokietijoje, yra kalta Versalės sutartis, kuri labai nuskriaudus Vokietiją.

Prusijoje paskutinį sekmadienį įvyko vėl kruvinų riaušių bei karštų politinių susirinkimų.

Karaliaučiuje jurininkų sąjungos susirinkime kalbėjo vice-admirolas Roesing, kurs savo kalboje prisiminė kovą už Dancigą ir Klaipėdą.

Lenkų Šnipų Vadai Suimta Lietuvoje

Kaunas. — Lietuvos policija susekė senacingą lenkų šnipėjimo tinklą Lietuvoje. Suimti keturi žmonės šnipinėję Lenkijos naudai. Netoli Trakų pasienio policija suėmė tulą Antaną Reingoldą, kilusį iš Okupuotosios Lietuvos. Jis 1930 metais Lietuvoj pavogė valdiškų pinigų ir pabėgo į Lenkiją, kur pradėjo šnipinėjimo darbą prieš Lietuvą. Jis dažnai buvo siunčiamas į Lietuvą, patirti apie Lietuvos kariuomenę, o ypatingai apie Klaipėdos karius. Pristatydavo lenkams planus ir fotografijas. Už tai gaudavo apmokėti doleriais.

Suimtąjį tardant, rasti ir kiti šnipai, jų tarpe pasienio policijos viršininkas Gudelis-Gudelavičius, tulas Mečius Noreika ir Antanas Mečernis.

Daug šnipinėjimo daryta Lietuvos aviacijos srity, nes lenkai norėjo patirti Lietuvos aviacijos stiprumą. Patirta, kad lenkai norėjo Lietuvoj įtaisyti slaptas radio stotis su savo šnipais susisiekti.

Dabar tas viskas jau patirta ir susekta. Šnipai galbūt bus nubausti mirtim.

Vėliausiomis žiniomis iš Lietuvos įvairiose Lietuvos vietose suimta net kelioliką mažesnių lenkų šnipų. Byla jau perduota karo teismui nagrinėt.

Sovietai Prieš Vokiečius

Ryga, rugp. 8. — Rusijos sovietų laikraščiai puola Vokietijos vyriausybę ir patį vokiečių fašistų partijos vadą, Hitlerį, kad tariasi varžyti Vokietijos komunistų veikimą. Bolševikai grasina ardyti gyvuojančius tarp abiejų valstybių geruosius santykius, jei komunistai Vokietijoj vienaip ar kitaip butų spaudžiami. Bolševikai grąsina glaudžiau susiartinti su Lenkija ir viešai pripažinti jos vakarų sienas, įėmus ginčijamą Dancigo karidorių.

Paskutinėmis dienomis iškelta aikšten, kad Vokietijos kancleris von Papen'as yra susitaręs su fašistų (nacionalsocialistų) partijos vadu Hitler'iu atstatyti Vokietijos sostą ir jon grąžinti Hohenzollernų dinastiją. Nutarta sostą pavesti buvusiam sosto įpėdiniui princui Friderikui Vilhelmui. Taip rašo vokiečių laikraščiai.

Bitės Daug Blėdies Pridarė

Girtų bičių sugelti išgaišo 5 šunys ir daug paukščių.

Pąbaigoj birželio, netoli Silvonių dvaro miške nežinomi asmenys virė "samogoną." Miško administracijai virėjus užklupus, jie pabėgo, bet prieš pabėgdami visą "samogono" brogą išvertė į pievą.

Netoli tos vietos tulas stambus ukininkas Bišofas turi savo ukį su daug bičių. Jo bitės bematant apniko brogą gerti ir tiek nusigėrė, kad pradėjo pulti ir gelt visus kas papuolė. Sugėlė 4 šunis, kurie greit pastipo; penktasis šuo skalikas dar išlaikė kurį laiką, bet ir tas pastipo. Be to išgaišo, bičių sugelti 32 ančiukai ir 30 žąsiukų.

Tuo pačiu laiku ėjusį per ukininko kiemą tulą ubagą bitės apsėdo gelti ir tiek jį priveikė, kad tas vos bepagijo, išsirgęs pas ukininką gerą savaitę.

Dovanojo 6 Moteris Del Anglijos Princo

Anglijos laikraščiai paduoda įdomių žinių apie tai, kaip Valijos princas (Anglijos sosto įpėdinis) važinėjosi po Afriką.

Atsilankius jam andai į vieną juodveidžių kraštą, vietos karaliukas padovanojo jam šešias žmonas, jaunas, gražias negres. Tą patį vakarą į Valijos princo palapinę atėjo šešios juodukės— gražuolės lydimos vertėjo, kuris pareiškė, kad nuo šio laiko jos yra princo žmonos. Princui teko išspręsti sunki problema. Atsisakyti karaliuko dovanų, reiškia jį labai ižeisti. Bet princas išeitį, vis del to, rado. Jis paaiškino, kad baltųjų šaly įstatymai leidžia turėti tik vieną žmoną. O kadangi karaliuko atsiųstos mergaitės yra visos gražios, todei jis nežinodamas kurią jų išsirinkti, atsisako nuo visų.

Tą vakarą Valijos princas buvo labai neramus, bijodamas kad jo diplomatinis žygis nebutų blogai suprastas. Tačiau viskas pasibaigė gerai.

Klaipėda Atigijo Kaip Prisidėjo Prie Lietuvos

Stokholm, liepos 19. — Lietuvos generalinis konsulas Osloj, Gustav Ring, laikrašty "Dagblad" parašė ilgą straipsnį apie Lietuvą, pavesdamas daugiausia vietos Klaipėdai.

Dėl Klaipėdos vokiečių nusiskundimų Lietuvos valdžia, p. Ring pastebi, nesą ko stebėtis, nes ir kiekvienam Skandinavijos kraštų pasienio ruože esą šiokių ar tokių mažumų, kurios nuolat kuo nors nepatenkintos. Tačiau nereikia pamiršti, kad nuo to laiko, kai Klaipėda priklauso Lietuvai, ji viirto tikrai žymiu uostu, nes Lietuva jai nesigailėjo nei lėšų nei darbo. Tuo pat laiku Klaipėdoj gyvenančių vokiečių padėtis žymiai pagerėjo. Už visa tai Lietuva nieko daugiau nereikalauja iš vietos vokiečių, kaip tik lojalumo. Padaryta gi ekonomine pažanga vokiečiai turėtų tik džiaugtis. Lietuvių mažuma Rytprusiuose džiaugtųsi, jei vokiečiai patenkintų nors dalį tų tautinių reikalavimų, kokiais naudojasi vokiečiai Lietuvoje..

PERKUNAS NUTRENKĖ LENKIJOS 12 KAREIVIŲ

Varšuva, rugp. 5. — Perkuno griausmas mirtinai nutrenkė 12 kareivių, buvusių netoli Powursk, Volynijoj.

Lenkijoje kariuomenę paskutiniuoju laiku ištinka įvairios nelaimės. Keliolika dienų atgal orlaivių nelaimėse užmušta 6 lakūnai, o dabar štai perkunas nutrenkė dar 12 kareivių.

Greitai Atidarys Namų Paskolos Bankus

Washington, D. C., rugp. 8.— Namų paskolų bankų taryba baigia priruošiamąjį darbą ir greitu laiku tikisi bankus atidaryti. Manoma įsteigti 8 banko skyriai didesniuose finansiniuose centruose. Jie teiks paskolas naujų namų statymui ir namų savininkams apmokėti užsilikusius mortgičius. Originalis bankų kapitalas bus $5,000,000, nors tam tikslui yra paskirta $125,000,000.

Nauja Valstybių Sąjunga

Kaunas, rugp. 7. — Lietuvos vyriausybė paskelbė prisidedanti prie Anglijos ir Francijos draugiškumo-pasitikėjimo sąjungos, kurią Paryžiaus ir Londono delegatai sudarė tuojau po Lausannos reparacijų konferencijos pasibaigimo, liepos 12—13.

Sąjungos tikslas, kaip skelbia Anglija ir Francija, yra sutartinai rišti Europos politinius klausimus ir bendromis jėgomis darbuotis ekonominiam Europos atgaivinimui.

Washingtone ir kitose suinteresuotose sostinėse kalbama, kad tikrasis sąjungos tikslas esąs sudaryti Europoje bendrą frontą prieš J. V. karo skolų klausimą. Bet Londonas ir vėliau Paryžius tai užginčijo, atkartotinai pareikšdami, kad sutartis lies išimtinai Europos vidujinius klausimus.

Be Lietuvos, prie sąjungos ikišiol prisidėjo apie 20 Europos valstybių, tarp jų Italija, Vokietija, Belgija, Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija, Graikija, Jugoslavija, Ispanija ir Bulgarija.

Haaga, Olandija, rugp. 7. — Olandija šiandien paskelbė, kad ji prisidės prie Anglijos-Francijos "entente cordiale."

Produktų Kainos Suv. Valstijų Biržoje Dar Kyla

New York, rugp. 8. — Pirmadienis New Yorko Wall street biržoje buvo viena gyviausių dienų nuo didžiojo kracho, 1929 metais.. Apie 5,000,000 šėrų perėjo iš vienų rankų į kitas ir palyginus su šeštadieniu, iškilo nuo $1 iki $5. Ypatingai pakilo traukinių linijų, plieno liejyklų, automobilių firmų ir "visuomenės aptarnavimo" bendrovių vertybės.

Be šėrų, sensaciją biržose padarė staigus ir didelis medvilnės kainų pakilimas. Į vieną dieną medvilnės ryšulys (bale) pakilo $5., arba po centą ant svaro. Nuo medvilnės neatsiliko nei kviečiai ir kiti ukio produktai. Kviečiai vėl pakilo 1½ cento ant bušelio, o kiausiniai ir sviestas pasiekė aukščiausią šių metų kainą.

Mėsos kaina nesvyravo, bet palyginus su žemiausiomis šių metų kainomis, kiaulės dabar parsiduoda 75% aukščiau.

Ypatingą domę į įvykius Wall street biržoje atkreipė francuzai, kurie vėl gabena į New Yorką auksą ir tvirtina, kad vertybių kilimas yra pamatuotas.

LIETUVIŲ BENO GEGUŽINĖ

Worcesterio Lietuvių Benas, vadovaujant Juozui Žemaičiui, rengia gegužinę Maironio Parke, sekmadienį, rugpiučio 21-mą dieną. Worcesterio Lietuvių Benas grajis, bus šokiai ir įvairus sportai vandeny ir ant lauko. Žodžiu, gegužinė bus viena iš linksmiausių ir didžiausių šią vasarą.

Rengėjai

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa.

Liepos 25d., 1932 m., Lietuvių Muzikalej Svetainėj, atsibuvo trečias iš eilės Vilniaus Vadavimo Komiteto rengimui pikniko Rugs. (Sept.) 11d., 1932m., "Vytauto Parke", susirinkimas.

Šiame susirinkime dalvavo atstovai nuo šių draugijų: Liet. Muzikales Svetaines p. J. Ivanauskas, Šv. Jurgio pašelpinės draugijos — p. Boleslavas Sarčevičia, Liet. Republikonų Kliubo-p. Antanas Tamulevičia, Liet. Ukėsų Kliubo — p. P. Keršis, SLA. 135 kp. — p. A. Garliauskas ir S. Masickas, Liet. Tautinės Katalikų parapijos — p. Jonas Pečiukas, ALTS. 42 kp. — Z. Jankauskas; svečiai: Antanas Čiurlionis ir Kaz. Slivinas, su patariamais balsais ir, patsai VV. K-to pirm. — p. A. Tvaranavičia.

Atstovai J. Pečiukas ir A. Tvaranavičia pranešė, kad jie matėsi su nekuriais lietuviais ir šiaip biznieriais r kad te pasižadėjo gausiai paremti vėltomis aukomis rengiamą pikniką. Raportai priimta labai entuziastiškai. J. V. Griniui negalint pributi šin susirinkiman, jisai perdavė komitetui laišką nuo Kapitono Dariaus, iš Chicagos, reikale atskridimo orlaiviu piknikan. Po ilgų apkalbėjimų atrasta, kad Kapitono Dariaus išlygos nėra lengvos, todel nutarta pasiųlyti jam daug lengvatų. Šis pasiulymas padaryta galutinas, nes tolymesnėms deryboms vesti neliko laiko. Atlikti galutiną pasiulymą pavesta pačiam VV. K-to rašt. Z. Jankauskui ir p. J. V. riniui. Tas darbas jau yra atlįktas. Po to buvo perskaityta pagamintı anglų kalba pliudymai, kurie likos priimti ir tuoj ant vietos likos įgalioti šeši VV. komiteto nariai rinkti aukas nuo biznierių ir imti pasižadėjimus; po įgaliojimais pasirašė net šeši draugijų atstovai. Visų aukavusių VV. naudai, ar jie butų lietuviai ar svetimtaučiai, nutarta paskelbti jų vardai ir pavardės spaudon. Nutarta išdalyti dovanėles mažiems vaikams Vilniaus Vadavimo atminčiai.

Tolesnis tarimas tai pikniko darbininkai. Juos parupinti pasiėmė kiekvienas atstovas iš savo draugijos, kliubo ar kuopos; viso net 30 ypatų. "Bavarsko" ir saldžiai-minkštų gėrimų pristatyti, pavesta Ant. Čiurlioniui; jisai taipogi parupins du troku žmonėms atgabent piknikan ir atgal, nuo gatvėkario pabaigos. Įnešta ir nutarta pakviesti piknikan Philadelphijos Ukrainiečius. Tą darbą pasiėmė A. Garliauskas ir S. Masickas. Nutarta pakviesti "Vienybės" piknikiečius, kurie turėjo savo metinę pramogą "Vytauto Parke" Rugp. (Augusto) 7d., 1932 m., Philadelphijoje. Spaudos ir kiti darbai atidėta ateinančiam susirinkimui, kuomet gausime galutiną atsakymą nuo Kapitono Dariaus.

Kadangi daug reikalų turėta šiame susirinkime, tai posėdžiai nusitraukė iki 12::30 nakties, iš kur delegatai draugijų nors jau buvo daug nuvargę nuo ilgo posėdžio kalbų ir inešimų, tačiaus visi isiskirstė kupini energijos ir pasišventimo dirbti pasibrėžtą darbą VV. pasekmingam piknikui iki galo.

Todel vardan Vilniaus Vadavimo reikalo, šiuo pakartotinai kviečiame visų lietuviškų draugijų, kliubų ir kuopų, Philadelphia, Cheter, Pa., ir Camden, N. J. miestų, padaryti savo ateinančiuose susirinkimuose tarimus, netik pavieniais, bet ir organizuotai buti Vilniaus Vadavimo rengiaman piknikan ir jį gausiai paremti. Prašome lietuvių pavienių ir draugijų iš tolimesnių mieestų dalyvauti.

Kelrodis "Vytauto Parkan"— Važiuojant gatvėkariais, paimti Fankford Elevated ir važiuoti iki **Bridge Station.** Nulipus žemyn, paimti karą No. 66 ir važiuoti iki galui. Iš ten vaikščios du troka, kurie nuveš piknikan ir atgal už 20c. Važiuojant automobiliais, imkite Frankford Avenue, paskui kelią po karei No. 513, **Holmeville Pike** iki vietos . Pasilaikykite šį kelrodį savo žiniai. VV. piknikas atsibus Sept. 11d., jei lytų, Sept. 18-tą, 1932 m. **Z. Jankauskas, rašt.**

TELEGRAMAS — EKSTRA! EKSTRA!

J. V. Grinius,
Philadelphia, Pa.

"Gavau laišką, rašytą p. Jankausko Vilniaus Vadavimo Komiteto vardu, su kurio sanlygomis mes sutinkame atskristi į Philadelphia, Sept. 11d., blogan orui pasitaikius, Sept. 18-to, rengiaman VV. piknikan.

"Bilietus, ženklelius ir klišes kuogreičiausiai išsiųsime Tamistos vardu. Linkime geriausio pasisekimo. Tikimes, kad ši nepaprasta iškilmė Tamistoms didžiai pasiseks.

"Steponas Darius."

Valio South Philadelphijos lietuviai biznieriai, kurie pirmi ir labai gausiai aukauja veltui prekių VV. reikalams rengiamam piknikui. Jusų vardai, pavardės ir antrašai bus paskelbti spaudon kaip greit suspėsime. Adomas Garliauskas pranešė, kad jau nemaža pasižadėjo pirkti $5.00 bilietus paskrajoti oru, Kapitonui Darijui pribuvus piknikan ir tapti jo, skridimo iš Amerikos-Lietuvon-Kaunan, remėjais.

Dabar palieka neapsileisti North Philadelphijos, Richmond'o, ir Frankford'o ir Point Breeze Lietuviam biznieriams. Ar South lietuviai geresni patrijotai ir tėvynės mylėtojai kaip kad Jųs! Tačiau Jusų duosnus pasirodimas VV. reikalams bus liudininku. Tatai nepasiduokite.

VV. Presos Komisija:

A. Garliauskas
A. Tvaranavičia
Z. Jankauskas

Maynard, Mass.

NAUJANYBĖ MASS. LIETUVIAMS

Malonu yra matyti, kad Amerikos lietuvių veikimas tobulėja ir žengia pirmyn. Paimkime kad ir piknikus, kaip jie kas kart darosi įvairesni ir kaip malonu juose dalyvauti. Ypatingai malonu dalyvauti stambiųjų organizacijų piknikuose.

Kurie dalyvavo SLA. 2-ro Apskričio piknike, visi džiaugiasi didelius įspudžius gavę.

Bet štai Rugpiučio 14d. vėl bus proga įspudžiais dalintis, nes Vose's Pavillion, Maynard, Mass. bus Sandaros 1-mo Apskričio didysis metinis piknikas, kuris kas metai sutraukia dideles minias.

Šiais metais piknikas bus gausus sportu ir dovanomis apdovanotas. O įdomiausiai bus matyti ristynes, kurias daugelis dar savo gyvenime nėra matę. Risis dvi poros ristikų. Jų tarpe bus ir F. Dixon (Dirsė), iš Norwood, Mass. Jisai ristynėse jau keliems šonkaulius apčiupinėjo. Ristynes pamatyti brangiai kainuoja, o piknike visi matys **dykai.**

Dirvelio orkestra visus gerai palinksmins. Tad patartina lietuviams šiame piknike dalyvauti, o visi gaus malonius įspudžius, nes tokio pikniko Mass. valstijoj dar nėra buvę.

K. J. Paulauskas

Philadelphia, Pa.

LIETUVIAI PASIGENDA PROF. VOLDEMARO

Tarpe Philadelphijos lietuvių daug kalbama iš dabartiniu laiku paduodamų laikraščiuose žinių apie prof. Voldemarą. Dabar iškilo daug abejonės, link Lietuvos ir Lenkijos susitarimo... Tačiau žiurint iš antros pusės— nuo prof. Voldemarą pasitraukimo iš vidaus ir užsienio reikalų ministerijų daug kas pasikeitė. Prof. Voldemaro darbuotė Tautų Lygoje, ypač atvadavimu Lietuvos sostinės Vilniaus, daug kas buvo suinteresuoti. Nuo prof. Voldemaro pasitraukimo iš užsienio ir vidaus ministerijų, aptilo atgarsiai apie vadavimą Lietuvos sostinės Vilniaus, kuri yra okupantų rankose. Atsilankiusiam iš Lietuvos universiteto prof. Biržiškai į Suvienytas Amerikos Valstijas, daug buvo klausytojų jo prakalbų. Prof. Biržiška kvietė lietuvius dėtis su Ukkrainiečiais ir Baltgudžiais į kruvą del išliuosavimo Lietuvos sostinės Vilniaus.

Bet praslinkus metui, kitam, ir pasitraukus prof. Voldemarui iš ministerijos — nutilta apie Vilniaus vadavimą (bent vietos spaudoje). Del to ir kalbama, kad niekas nekreipia domės į vadavimą Lietuvos sostinės Vilniaus. Ypatingai paskutiniu laiku nekurie laikraščiai pradėjo skelbt apie taiką su Lenkais. Kiek tame teisybės, netrukus duosis matyt. Nors laikraščių skaitytojai mažai tam tiki, jei bent kuris sulenkėjęs lietuvis butų tuomi apviltas. Tačiau didžiuma lietuvių visuomenės pasitiki Lietuvos spauda ir užsienių ministerijos teikiamomis žiniomis (Lietuvos Atstovybė Vašingtone tąs link Lietuvos ir Lenkijos sutarties žinias užginčijo per lietuvių spaudą Amerikoje.—Red.). Todel budėkime ir bukime tikrais tėvynainiais gynime Lietuvos reikalų.

Balandėlis

NORI VIETOS KONGRESE

Mrs. Edward Eslick, buvusio Tennessee kongresmano našlė, kuri nori buti išrinkta į kongresą užbaigt savo vyro terminą kaipo atstovas. Eslick numirė ant žemės širdies liga, tuo laiku kada kalbėjo kongrese už atmokėjimą kareiviams bonų.

JAUNIMO SKYRIUS

VOKIEČIŲ JAUNIMAS Į GELEŽINĮ FRONTĄ

Kaip žinom, pastaraisiais metais labai įsigalėjo Vokietijoj fašizmas, atstovaujamas vokiečių nacionalsocialistinės darbo partijos su Adolfu Hitleriu priešaky. Hitleriui vokiečių baronų, didžųjų kapitalistų ir kaizerio karininkų pinigais remiamam, pavyko į savo fašistinę organizaciją patraukti ne tik baronus, fabrikantus, atsargos karininkus, bet ir darbo visuomenę ir darbininkus, ypač jaunąją kartą ir studentiją. Tat jam pavyko padaryti tik todėl, kad Vokietiją prispaudė sunkus ekonominis krizis, pokarinis vokičių tautos ištižimas, kilęs taip pat iš ekonominių sunkumų, ir, pagaliau moralinis pakrikimas. Hitlerio mesti kraštutiniai šukiai viską pertvarkyti uždegė dalį vokiečių visuomenės, ypač jaunimo, ir šis pateko į Hitlerio spąstus. Iš jaunimo, Hitleris padarė kariško pobudžio organizaciją, taip vadinamą šturmabteilungą (puolamosios dalys) ir tat naudoja įvairioms viešuose mitinguose muštynėms ir peštynėms. Labai dažnai šitie šturmabteilungai pavartoja net brauningus ir dažnai nukauną žmonių, ypač iš komunistų tarpo, kurie taip pat organizuoja panašias dalis muštynėms. Pagaliau Hitleris taip įsitvirtino, kad jis pradėjo net grasinti visai vokiečių tautai, esamai santvarkai ir demokratinei visuomenei. Ypač tuos savo užsimojimus parodė paskutiniuoju laiku sudarius Vokietijos vyriausybę baronui von Papenui, dideliam hitlerininkų draugui ir pataikunui. Vokiečių damokratinė visuomenė pamatė, kad jau laikas taip pat prieš kumščio jėga pastatyti panašią iegą, kuri sulaikytų hitlerininkus nuo sauvaliavimo. Todėl visos demokratinės grupės susijungė ir sudarė taip vadinamą geležinį frontą, atkreiptą prieš fašizmo įsigalėjimą Vokietijoj. Čia taip pat parodyta, kad ir demokratija turi neblogesnį kumštį, jei kas kėsinasi į visuomenės teises. Tai sveikintinas reiškinys, nes gražiais žodžiais ir laisvės šukiais be fizinės pajėgos neatsispirsi prieš tuos, kurie politinei kovai vartoja fizinę pajėgą. Todėl vokiečių demokatinės visuomenės prieš fašistinį kumštį pastatymas demokratinio kumščio kaip tik ir bus toji pajėga, kuri užkirs fašistiniam sauvaliavimui kelią. Pažymėtina, kad šiame geležiniame fronte daugumoj dalyvauja vokiečių jaunuomenė. Visos jaunimo demokratinės pajėgos sutrauktos į šią organizaciją ir šioj organizacijoj jaunimas pasireiškia visu uolumu, visu smarkumu, parodydamas visas savo jėgas, visą savo stiprybę, kuri jau darosi baisi ir pavojinga Hitlerio armijai. Štai, pradžioj liepos mėn. Papeno valdžia uždarė penkioms dienoms vokiečių socialdemokratų vyriausią organą "Vorwarts" ("Pirmyn"). Tuo laiku kaip tiktai geležinis frontas parodė savo galybę ir Berlyne išėjo milžiniška minia į gatves, reikalaudama laisvės pakeltais aukštyn kumščiais. Šimtų tukstančių eisenoj, daugumoj jaunuoliai ir jaunuolės, buvo pareikšta laisvės reikalavimas ne tik žodžiu, bet ir grasinimu, kad kumštį neblogesnį už Hitlerio turi ir vokiečių demokratai. Tikrai gražus vaizdai buvo, kai gatvėse traukė šimtai tukstančių jaunuolių, kovojančių už savo teises ir laisvę. Šitai parodė, kad ir jaunimas laisvės varžymo atvejais aktyviai dalyvauja toje kovoje, aktyviai prisideda prie demokratijos laimėjimo ir pergalės Vokietijoj. Jau dabar vokiečių visuomenė pradeda įsitikinti, kad Hitlerio armija prieš demokratinį geležinį frontą, daugiausia jaunųjų jėgų sustiprintą, turės nusileisti. **Jaunimas**

ĮVAIRUMYNAI

Marijampolėje gyveno žmogus su žmona, grįžę iš Amerikos. apsirgo ir pas juos atsilankė cigonai. Pamačius cigonė, kad yra ligonis, atsisėdo šalia jo ir sako: Paniuli, turiu stebuklingą maldą Panelės Švenčiausios. Tai jeigu aš tą maldelę perskaitysiu, tai ligonis staiga pasveiks. Kada skaitysiu maldelę, tai reikia atnešt naują eilę drabužių vyro ir žmonos. Tie patikėjo ir atnešė dvi eiles drapanų. Cigonė liepė žmonai gult į lovą ligonio. Kada žmona atsigulė į lovą, tai cigonė neva braukydama veidus vyro ir žmonos morfijum juos užmigdė. O kada tiedu miegojo, tai cigonė paėmė eilę drapanų vyro ir žmonos ir sau išėjo. Kada iedu pabudo, tai pamatė, kad nėra drapanų. O vyro drapanose dar buvo ir pinigų.

Atvažiavo kumai į kleboniją. Klebonas rašo į metrikų knygą gimimo aktą ir klausia savęs, kelinta diena mėnesio? A! sako, 11! O kumas išgirdęs sako: Šitas vaikas, prabaštel, ne 11, tik šeštas, nes jau 3 mirė, o dar 3 gyvi.

Bazilių Kaime viena boba Padelskienė nukirpo plikai savo vaikus ir sako: "Mano vaikų galvos dabar kaip dynai." Išgirdo tą kaimynai ir pradėjo pravardžiuot "dynais." O Padelskai to nekentė ir griežė dantimis, kas juos taip pravardžiavo. Cigonams, bevažinėjant po kaimus mirė vaikas. Cigonai klausinėjo kas mirusiam galėtų padaryt karstelį. Vienas iš gyventojų ir pasiuntė čigonę pas Dyną. Mat, Padelskas buvo meisterys. Atėjus cigonka pas Dyna ir sako: Pons Dyne padaryk grabelį, mano vaikui. O dynas supykęs šuktelėjo: "Von! šuniška rupužė!" O cigonė atsiprašinėjo jo, kaipo pono Dyno. Tasai visai pasiųto nuo zlasties ir jei ne daugiau cigonų butų subėgę, tai kaščin kas su cingonka butų atsitikę.

Mokytojas J. Vencius

EZOPO GUDRUMAS

Senai, dar prieš Kristaus gimimą, Grekijoje gyveno garsus mokslo vyras (filosofas) Ksantus. Pas jį buvo labai protingas ir gudrus tarnas Ezopas, kuris ir gi yra pagarsėjęs savo pasakėčiomis.

Ksantus liepė Ezopui nueiti pirtin ir pažuirėti, kiek žmonių ten prausiasi; mat, norėjo ir patsi išsiprausti, jeigu pirtis nebutų per daug prigrųsta.

Eidamas pirtin, Ezopas sutiko vieną pažįstamą valdininką, kuris jo paklausė:

—Kur taip žengi?

—Nežinau, — atsakė Ezopas. Valdininkas pamanė, kad Ezopas norįs iš jo pasityčiot, liepė vest jį kalėjiman. Kuomet jį vedė ir teisėjas norėjo jau kalėjiman uždaryt, Ezopas tarė:

—Gerbiamasai teisėjau! Ar gi aš ne tiesą sakiau, aš visai nežinojau, kad man reikės kalėjiman eit.

Teisėjas, išgirdęs tokį gudrų Ezopo pasiteisinimą, įsakė jį paleist.

Dabar Ezopas nuėjo tiesiog pirtin, bet, pamatęs ten daugybę žmonių, atsisėdo arti pirties ir prisižiurėjo, kaip nauji žmonės vis traukė į pirtį praustis.

Arti pirties gulėjo akmuo. Beveik visi žmonės ant jo sukluptdavo ir apsidaužydavo kojas. Ir visi, kuriuos ištikdavo ši nelaimė, tik aimanuodavo arba supykdavo. Pagaliau atsirado vienas žmogus, kuris pasilenkė, paėmė akmenį ir be pykčio priglaudė jį prie pirties sienos.

Sugrįžęs namo, Ezopas pasakė savo ponui, kad pirtyje berado tik vieną žmogų. Ksantus kuo greičiausiai išsirengė pirtin, bet netrukus sugrįžo. Jis paklausė Ezopo, kodel jis jam sumelavo, sakydamas, kad pirtyje maudosi tik vienas žmogus.

—Ar matei, pone, akmenį, priglaustą prie sienos?—paklausė Ezopas.—Tas akmuo gulėjo ant kelio, arti durų, ir visi, kas tik ėjo pirtin, sukuldavo į jį savo kojas; visi, susikulę koją, pyko ir net keikė akmenį, bet nė vienas nepašalindavo jo iš tako. Tik pagaliau vienas žmogelis tai padarė ir jis, mano nuomone, vertas žmogaus vardo. Kitų žmonėmis aš negalėjau pavadint. Ksantus visai sutiko su Ezopo nuomone.—Aušrelė.

Didelis Kolumbia - Viktor Rekordų Išpardavimas

Parduosime Per šį Mėnesį už Nupigintą Kainą:

Po 50c Rekordą Vietoj 75c

Šitas Nupiginimas Tęsis Tiktai Per šį Mėnesį

Iš 2,000 naujausių ir gražiausių lietuviškų rekordų surasite nors vieną tinkamą, jei pasiskubinsite į laiką ateiti arba paršyti:—

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon Street — Worcester, Mass

PERKAME
Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus
Kreipkis
Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ
Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. **Kaina $1.00**
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Rašo D. A. Puodžiukynas

Kinematografas

II. KINEMATOGRAFO TECHNIKA

Techniškai kinimatografas susideda iš dviejų dalių: iš fotografavimo ir projektavimo technikos. Reikia moket aiškiai ir tvarkingai vaizdas nufotografuoti ir vėl juos tvarkingai parodyti žiurovams ekrane. Aišku, kad šiam darbui reikia žinot visos fotografavimo ir projektavimo taisyklės.

Kino fotografijos fotografuojamos kino kamera. Kino kamera padaryta iš fotografijos aparato, tik turi but įtaisytas mechanizmas, kuris reguliuotų fotografinės plokštelės slinkimą. Kino plokštelės gaunamos iš tvirtos ir lanksčios medžiagos, celiuliozos, ilogs juostos pavidalo. Celiulioza labai smarkiai deganti medžiaga, todel paskesniu laiku bandoma jį pakeist nedegančia medžiaga, vadinamuoju celitu, bet kol kas celitas neturi didelio pasisekimo. Kino juosta yra 35 m. m. plautumo. Patys kino paveikslėliai yra dar žymiai mažesni; jų aukštis tik 18 m.m. ir plotis 24 m. m. Filmos juostą ir paveikslėlių dydis yra internacijonališkai nustatyti, nes kitaip įvairių firmų juostos netiktų vienu aparatu rodyt.

Fotografuot paruošta juosta suvyniojama ant volelio ir įdedama į aklai uždarytą kasėtę. Kasėtė įstatoma į fotografijos aparatą. Mechanizmas traukia juostą pro fotografijos aparato objektyvą ir vynioja ją ant antro tuščio volelio, kuris yra toje pat kasėtėje. Tarp objektyvo ir juostos yra įtaisyti sparneliai ar kitoks automatiškas prietaisas objektyvui atidaryti ir uždaryti. Kaikuriuose aparatuose juosta traukiama pro objektyvą pastoviu greičiu ir fotografuojama momentališkai atidarinėjant objektyvą. Bet dažniausiai prieš objektyvą pastumta juosta vieną akimirksnį paliekama ramybėje ,atidengiama objektyvas, nufotografuojama ir, uždarius objektyvą, juosta vėl pasiliekama toliau. Žinoma, visa tai atlieka mechanizmas, nes toks aparatas per sekundę turi nufotografuoti 16—30 kartų, kitaip sakant, jis privalo padaryt ne mažiau kaip 16 paveikslų. Nors patys paveikslai nedideli, bet didesniam veikalui pagaminti kartais reikia daugiau kaip 100 metrų juostos. Moksliškiems tikslams speciałųs aparatai gali nufotografuoti žymiai daugiau negu 30 kartų per sekundę.

Paruošus juostą, reikia jos paveikslai parodyti žiurovams. Stovimą paveikslą parodyti nėra jau taip sunku. Jei atitinkamame atstume tarp stiprios šviesos ir stiklinio į abu šonus iškilusio lęšiuko patalpinsime permatomos celiuliozos negatyvą, tai ekrane gausime tą paveikslą, kuris yra ant celiuliozos juostos. Kiek sunkiau yra rodyti paveikslų serija kinematografiškai, vadinasi, taip, kad jie sudarytų netrukstantį judėjimą. Kad filma nemirgėtų ir nedrebėtų, reikia butinai laikytis šios taisyklės: kiekvienas paveikslas turi ateiti prieš projekcijos aparato langelį uždengtas, staiga privalo but atidengiamas, parodomas publikai kiek galint ilgiau ir paskui uždengtas nuimamas. Bet jei vienas paveikslas ilgai rodoma, tai atskiri paveikslai gerai nesusilieja — mirga, jei trumpai rodoma, tai reikia labai greit sukti filma, reikia per sekundę parodyti daug paveikslų. Paveikslų uždengimą ir atidengimą, kaip ir fotografinėje kino kameroje, reguliuoja sparneliai. Vienam sparneliui uždengus paveikslą mechanizmas staiga pastumia juostą pirmyn, ir pro sparnelių tarpą parodoma kitas pavikslas. Atitinkamai suderinus, sparneliai visada gali uždengti filmos pastumėjimą į priekį, o jų tarpai gali buti tik langeliai, pro kuriuos parodomi paveikslai. Kad ilgai butų galima laikyt tas pats paveikslas ir išvengt mirgėjimų, sparnelių suka taip sureguliuojama, jog apšviestas paveikslas dar keliskart aptamsinamas. Sudarius didesnį šviesos nutraukimų skaičių, musų akis neerzinama, ir mirkčiojimai pranyksta.

Pirma minėtas filmų demonstravimo budas nėr vienintelis. Filmą nelygiai traukiant, ji žymiai gadinama, todel bandoma nelygų filmos traukimą pakeist lygiu. Be to, lygus filmos traukimas turi didelę reikšmę garsinei filmai. Filmai slenkant vienodu greičiu, paprastai juda projekcijos aparato objektyvas, kuris slenka su filma tol, kol parodo vieną paveikslą. Kitą momentą jis turi apsisukti ir parodyti kitą paveikslą. Paprastai vieno objektyvo vietoj imama keletas objektyvų. Visi jie sukasi ratu, ir kiekvienas objektyvas parodo vieną paveikslą.

Kad paveikslai butų aiškųs ir filma nemirgėtų, reikia dar butinai parodyti ne mažiau kaip 16 paveikslų per sekundę. Paprastai kinematografuose rodoma apie dvidešimt keturi paveikslai per sekundę. Šis skaičius nepastovus, bet žymiai pareina nuo filmos apšvietimo stiprumo. Juo stipriau apšviečiama filmą,tuo didesnio skaičiaus paveikslų eikia per sekundę. Stipriai apšviečiant reikia apie 80 paveikslų per sekundę. Norint gaut aiškius paveikslus ir nerodyt jų per daug didelio skaičiaus, kino technika griebiasi kitų priemonių: kine publika pasodinama tamsoje. Prisitaikius akiai prie tamsos, ir nestipriai apšviestame ekrane matyt aiškųs paveikslai. O nestipriai apšviečiant, reikia žymiai mažesnio paveikslų skaičiaus. Mažesnis paveikslų skaičius techniškai ir finansiškai visada pageidaujamas. — Verslas.

! ŠVIESKIMES !

REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI

pavienių numerių

PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali,

gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — $1.50; Lietuvoje — $2. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų DOVANAI pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. Worcester, Mass.

Kaip Pasibaigė Didysis Karas

1918 m. kovo mėn. vokiečiai surinko iegas ir smarkiai puolė santarvininkus. Tik birželio mėn. jie įsitikino, kad šį kartą nesugebės puolimo fronto pralaužt. Tada prancuzai ėmė nusilpusius voiečius tai šen, tai ten staiga puldinėt, norėdami išgaut tikresnių žinių apie priešą. Puolantiems kariams buvo įsakyta visus jiems patekusius dokumentus neatidėliojant siųst štaban.

Vienam buriui pavyko užklupt priešo divizijos štabas. Vidun įsibrovė anglų puskarininkis, stropiai surankiojo žemėlapius, raštus, iškrėtė dargi krepšį su sunaudotais popiergaliais, sudėjo maišan ir užantspaudavęs siuntė savo pulko štabui.

Gali įsivaizduoti, koks buvo anglų karininkų džiaugsmas, kada maiše rado pakietą su tiksliais nurodymais apie vokiškų iegų sugrupavimą nuo Lamanšo sąsiaurio ligi Verduno! Žemėlapy pažymėtos buvo net sunkiųjų baterijų stovėjimo vietos. Radinys buvo tiek neįtikėtinai svarbus, kad kilo abejonių, bene vokiečiai tyčia bus pakišę netikrų žinių, norėdami suklaidint.

Žinioms patikrinti anglų štabas siuntė eskadrilę aeroplanų. Duomens pasitvirtino. Tuomet buvo pradėtas priešo pozicijų apšaudymas, taikant iš tolo į dokumente nurodytas vietas. Netrukus sujudėjo visas santarvininkų frontas, ir vokiečiai pradėjo trauktis ar kelt baltas vėliavas. Berlyne kilo riaušių.

Kaizeris pradžioje žadėjo malšint sostinę. Bet tada, gen. Groeneriui (šiomis dienomis atsistatydinusiam vokiečių karo ministeriui) paaiškinus, kad net gvardijos pulkais pasitikėti negalima, Vilhelmas II ėmė plusti generalinį štabą, girdi, šis nuo jo slėpęs tikrą dalykų būtį. Itin daug velnių gavęs dabartinis Vokietijos prezidentas Hindenburgas.

Didžiausiu susinervavimu kaizeris pasitraukė gretiman kambarin ir visi laukė užgirstant šuvį. Tikėtasi, kad kaizeris nusižudysiąs. Tačiau po penkiolikos minučių duryse pasirodė Vilhelmas II, tik pakeitęs rubus ir patetišku tonu pareiškęs, jog jo, vyriausio vado, vieta esanti fronte, tarp karių, ir liepė šoferiui pasukti Olandijos link. Vadinas, išdumė. Liko tik nemaloni pareiga derėtis su laimėtojais.

Didžiulę baltą vėliavą iškėlę karo vadovybės delegatai prisiartino prie pirmosios apkasų linijos. Prancuzai juos suėmė ir susodinę į vagonus, nusiuntė maršalui Fošui. Tasai jų tris dienas nepriėmė, varydamas savo pulkus tolyn. Vokiečiai prašė paliaubų. Prancuzai sutiko kalbėt tik apie taiką. Pagaliau, vokiečių vagonai buvo atgabenti į Compiegne stotį ir pastatyti greta santarvininkų generalinio štabo vagonų. Atvykusius vokiečius maršalas paklausė: "Prašote taikos?" — "Taip, mes prašome taikos!" — atsakė vokiečių vyriausis.

Prasidėjo preliminarinės derybos, per kurias išdidus vokiečiai gavo praryt tylomis ne vieną pažeminimą.

Dabar tarp bėgių, kur stovėjo buvusių priešų vadovybių vagonai, padėta didelė marmuro lenta. Joje išbrėžti šie atmintini žodžiai: "Le 11 Novembre 1918 succomba le criminel orguel de l'Empire Allemand, vaincu par les Peuples Libres, qu'il pretendait asservir." — (1918 m. lapkričio 11 d. sulužo vokiečių imperijos puikybė, nugalėta laisvųjų tautų, kurias jinai norėjo pavergt).

Paryžiun pradėjo plaukt viso kariavusio su vokiečiais pasaulio atstovai. Ilgai derėtasi, kol buvo sudarytas bendras kompromisinis taikos sutarties projektas. Tik 1919 m. balandižo mėn. buvo atkviesti vokiečių delegatai. Juos laikė griežtai izoliuotus ir nedavė su nieku kalbėtis. Gegužės mėnesyje jiems buvo įteiktas taikos sutarties projektas ir buvo duotos kelios dienos atsakyt.

Vokiečiai neturėjo įgaliojimų pasirašyt tiek vokiečių tautą žeminančių sąlyygų. Jie atsišaukė tautos nuomonės ir išvažiavo. Tuo laiku jau posėdžiavo Veimare vokiečių konstitucinis seimas. Jo vardu buvo parašyta terminas pratęsti. Bet santarvininkai pagrąsė tolimesne Vokietijos okupacija ir nugalėti buvo priversti pasirašyt padiktuotas jiems sąlygas beveik be pakeitimų. Ketverius metus pasaulį kamavęs karo baisenybių slogutis nukrito nuo pečių. buvę sužvėrėję žmonės pradėjo vėl savo žmoniškumą atgaut.—T.

AMERIKOS LIETUVIO PIKNIKAS

SU PRAKALBOMIS, LAIMĖJIMAIS IR MUZIKA

Sekmadieny, Rugsėjo - Sept. 4 d.

PRIEŠ PAT "LABOR DAY"

MAIRONIO PARKE, SO. QUINSIGAMOND AVENUE

PRIE "WHITE CITY"

WORCESTER – SHREWSBURY CITY LINE

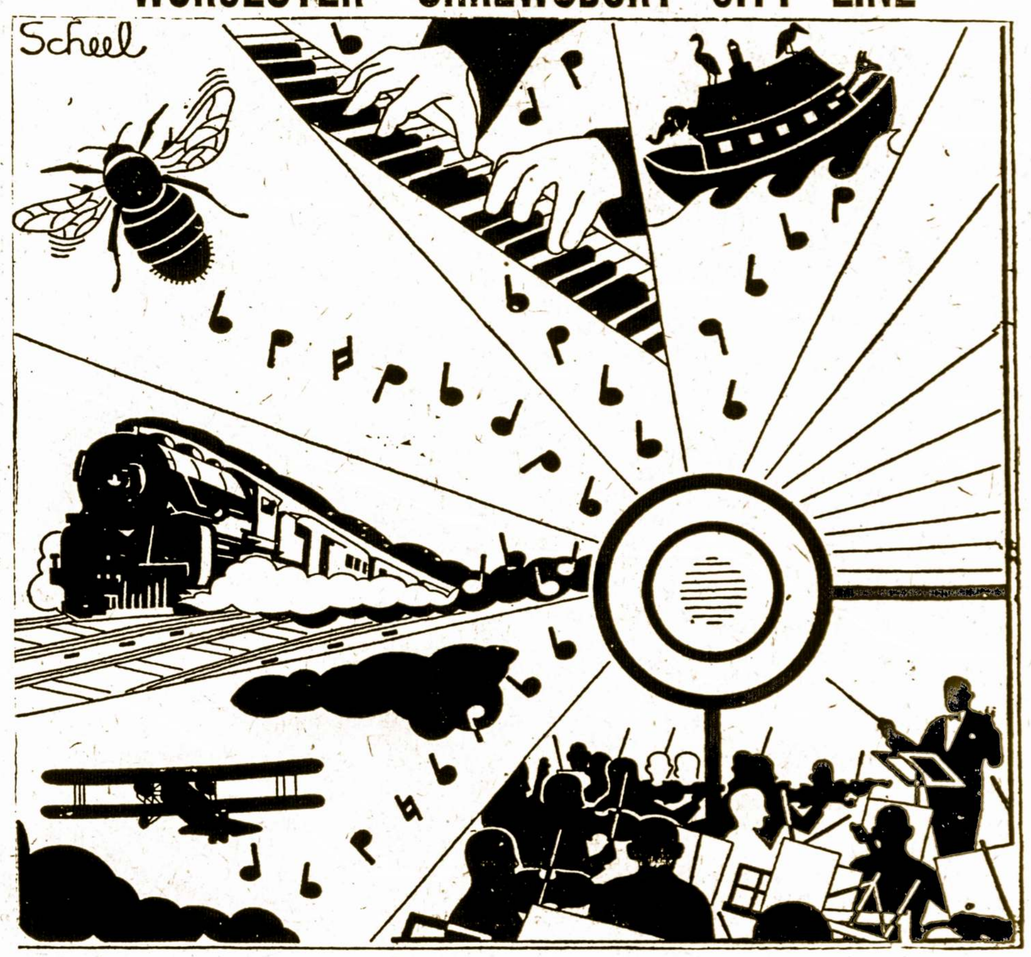

PIKNIKE BUS VISKO KO TIK ŠIRDIS NORĖS

ATEIKITE IR PASILINKSMINKITE

KELIAS Į PIKNIKĄ: —— Važiuodami nuo Worcesterio, parvažiavę tiltą, pasukit į South Quinsigamond Ave.; važiuojant nuo Bostono (20 Keliu) — davažiavę Shrewsbury - Worcester City Line, pasukit į kairę pusę ir pavažiavę kokią minutę laiko, pamatysit po dešine puse iškabą su parašu "Amerikos Lietuvio" Piknikas!

'AM. LIETUVIO'

Knygyne

Galit Nusipirkt:

Lietuviškų Knygų

Lietuviškų Gaidų

Lietuviškų Rekordų

Laiškams Rašyt Popierą

Fontaninių Plunksnų

Royal Rašomąją Mašinėlę

VICTOR ir COLUMBIA

Kombinacijas

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Donald Day Apie Lietuvą

Jau nuo keleto metų Rygoje gyvena tulas Mr. Donald Day, kuris yra Chicagos Tribune korespondentas Baltiko valstybėse. Laikas nuo laiko jis atsilanko ir Lietuvoj ir pasiunčia iš ten savo laikraščiui žinių apie Lietuvą.

Jeigu neklystu, Chicago Tribune yra vienintėlis Amerikos laikraštis, kuris laiko Pabaltėje savo nuolatinį korespondentą. Už tai reikėtų šiam laikraščiui tik padėkos reikšti.. Tikslus įvykių nušvietimas Pabaltės valstybėse ir gretimuose Sovietuose turi nemažos svarbos kaip Amerikos visuomenei, taip ir toms pačioms šalims. Pabaltės valstybės yra ant pat Sovietų vulkano kranto — neužgesusio ir veikiančio vulkano, kuris dar nėra sustingęs į pastovią formą. Taigi observacijos (tėmijimo) punktas yra labai svarbus ir atsakingas. Ir žinios iš šio punkto todėl turėtų buti ytin tikslios ir galimai teisingos.

Nelaimėj, to negalima pasakyti apie kalbamojo p. Donald Day žinias. Jo teikiamas žinias seku nuo pat pradžios, taigi bus jau bene arti dešimts metų. Kuone visas jo žinias turėjau progos palyginti neabejotino tikrumo daviniais. Pasekmė yra tai: nenoroms tenka prieiti prie išvados, kad šio korespondento pakartotinai teikiamos žinios yra mažiausiai vertos pasitikėjimo. Jų netikslumas — nepaprastas, stoka orientavimosi padėtyj — stebėtina, iš piršto išlaužti neva faktai — nenaujiena, o tankiai daromi išvadžiojimai ir inuendo, liepia tankiai abejoti apie korespondento bona fide.

Kad nebuti tuščiakalbiu, štai pavyzdys jo paskutinės korespondencijos iš Kauno, tilpusios Chicagos Daily Tribune liepos mėn. 26d. Ji yra klasiškas šio korespondento darbuotės pavyzdys. Ji yra taip netiksli ir taip klaidinga, kad ne tik publiką, bet ir patį savo laikraštį jis suklaidina. Laikraštis, pasiremdamas korespondencijos turiniu, uždeda tokius antgalvius: **"Lietuviai ir Lenkai Pasirašo Paliaubas; Atidaro Sienos Trafiką. — Priena Prie Laikinos Sutarties Vilniaus Ginče."**

Korespondentas taip paduoda žinias, kad jų turinys ištikro priveda prie tokių išvadų. O tuo tarpu absoliučiai nieko panašaus nėra įvykę.

Pasijokim tą jo korespondenciją. Štai svarbesni pono Donald Day korespondencijos tvirtinimai:

1. "Lietuvos Vyriausybė, — rašo jis, — kuri, dėl Vilniaus priklausomybės, per dvylika metų laikė neoficialų karo stovį su Lenkija, galų-gale leido atidaryti trafiką per Administracijos liniją... Tautų Sąjungos įsakytos atidaryti savo sienas, Lietuva ir Lenkija pasirašė susitarimą."

Išrodo naujas įvykis. Tikrumoje — nieko panašaus. Man yra iš tikrų šaltinių žinoma, kad jokio "trafiko atidarymo" per demarkacijos (arba administracijos) liniją neįvyko. Tautų Sąjunga niekuomet nedavė "įsakymo" atidaryti sienas, nes jie nei neturi teisės duoti jokių įsakymų. Čia minimoj sutartis pasirašyta dar gegužės mėnesyj 1928 metų ir ji liečia ne "sienų atidarymą", bet susitarimą dėl perėjimo demarkacijos linijos tik tiems pasienio gyventojams, kurių ukius perkerta kalbamoji demarkacijos linija. Iš abiejų linijos pusių gyvena lietuviai; Lietuva, pasirašydama šią sutartį 1928 metais, davė jiem galimybės liuosai apdirbti savo perkirstus laukus, — ko jie pirmiaus neturėjo. Nuo 1928 metų nieko naujo neįvyko. Bet korespondentas sudaro tokį jovalą, iš kurio išeina, kad kas tai naujo pasidarė, — kuone naujos paliaubos.

2. Toliaus — nors esą dar vis negalima nei laiškų nei telegramų siųsti, neigi nėra nei geležinkelių nei autobusų susisiekimo, bet, — sako korespondentas, — "Lietuvoj esąs judėjimas tuos dalykus sutvarkyti." Koks judėjimas? Kame jis pasireiškia ir kuo iššauktas? Lenkai esą nuo tulo laiko darę "draugiškų žygių." Ir toliaus štai kokios košės korespondentas pateikia:

> "Trys metai atgal — rašo jis — lietuviai leido skautų buriui pereiti sieną. Jie (tariamai, skautai) sutiko lenkų pasienio sargybas ir paaiškino, kad jie nori atlankyti Vilnių, Lietuvos seną sostinę. Lenkai mandagiai juos priėmė ir skautai sugrįžo namo, girdami jų priėmimą."

Viršminėta ištrauka yra žodis-žodin vertimas. Kaip ją suprasti? Kitaip negalima, kaip tik, kad Lietuvos skautai buvo nuvykę Vilniun, kur lenkai juos labai gražiai priėmė ir tie, sugrįžę, negalėjo lenkų viešningumu atisigirti. Siena atidaryta!..

Tikrumoje-gi yra štai kas: Lietuvos skautai niekados Vilniuje nesilankė — nei per demarkacijos liniją, nei kaip kitaip. Keturi metai tam atgal (1928m.), į Nepriklausomą Lietuvą buvo atsilankę lietuviai skautai iš Vilnijos. Jie buvo iškilmingai ir širdingai Lietuvos skautų priimti, paviešėjo Palangoje ir grįžo atgal Vilnijon. Lenkų "viešningumas" pasireiškė tuomi, kad jie nenorėjo grįžtančių Vilnijos lietuvių skautų priimti ir reikėjo net tarptautinių žygių, kad juos priversti įsileisti atgal grįžtančius skautus.

Taigi skautų kelionės faktas buvo, bet matome, ką iš to fakto korespondentas yra pridirbęs.

3. Skaitykim toliau! Siena po skautų kelionės esą buvusi vėl uždaryta "ligi šios vasaros", kuomet esą visai "netikėtai" abidvi šalys pasijuto priimdinėję pas save ne tik skautus bet taipgi politinius lyderius, kurie esą "pasinaudojo Lietuviškai - Lenkiškomis paliaubomis atlankyti savo gimines ir draugus."

Pamanytum — išrado paraką! Šią vasarą atsilankė Lietuvoj (ir ne per demarkliniją) vienas buvęs Rusijos dumos atstovas, dabar gyvenantis Lenkijoj (Lednickis), — paprastas dvarponis (kokių šimtai iš Lietuvos Lenkijon išdumė) — ne tik ne joks "politinis lyderis", bet jokios rimtesnės politinės rolės Lenkijoj nelošęs ir dabar nelošiantis. Ir štai tau didis išradimas: Lietuvos-Lenkijos santykių permaina!

Korespondentas nežino, ar nenori žinoti, kad kas metai laikas nuo laiko Lietuva įsileisdavo vieną-kitą Lenkijos gyventoją arba turintį svarbesnių reikalų, arba ypatingai profesorių ir laikraštininkų, kad įsitikintų savo akimis, kokias nesąmones Lenkų spauda apie Lietuvą nuolatos kartoja. Bet tokie įsileidimai atskirų asmenų nieko bendro neturi nei su demarkacijos linijos atidarymu, nei (juo labiau) su jokiomis derybomis.

Reik buti nepaprastai najiviu, kad manyti apie demarklinijos atidarymą dabar, kuomet Lenkijos pastangomis byla dėl atidarymo sienos su Lenkija priėjo net Haagos Teismo ir tenai Lenkija ir ją palaikiusi Tautų Sąjunga su trukšmu bylą prakišo.

4. Bet įdomiausis yra korespondencijos galas, kur korespondentas mėgina išdėstyti neva priežastis, kodėl Lietuva pakeitė savo nusistatymą linkui Lenkijos. Skaitome toliaus:

> "Lietuvos nusistatymo linkui Lenkijos pasikeitimus prasidėjo su Klaipėdos konfliktu. Kaunas atrado, kad busią negalima asimiliuoti vokiečių gyventojus Klaipėdos Krašte. Dar daugiau, Vokietijos protestai, buvo nurodoma, buvo paremti kaip Tautų Tautų Sąjungos, taip Haagos Teismo (o byla, tėmykit, dar tik dabar sperndžiama Haagos Teisme ir jokio sprendimo dar nėr, — **Dzukas**). Klaipėdos klausimas staiga virto Lietuvai taip svarbiu klausimu, kaip Dancigo klausimas Lenkijai."

Taigi, malonus skaitytojau, ar negalėtum iš viršminėto užsitraukti taikos pypkės dumų? Mat interesų bendrumas... Ten Dancigas, čia Klaipėda... Ir dar vieno nepamirškit, kad Lietuvos kaimynai (Vokietija ir Rusija) deda visų pastangų, kad neprileidus prie Lietuvos Lenkijos susiartinimo.

Šis tvirtinimas, kad nei Vokietijai nei Rusijai Lietuvos susitarimas su Lenkija yra nepatinkamas, atatinka tikrenybei. Ginčas dėl Vilniaus žymiai silpnina bendrą Vokietijos ir Rusijos priešą-Lenkiją. Nesutikimas tarp Lietuvos ir Lenkijos yra vanduo jų politiniame malune, ir tas Lietuvoj labai gerai atsakomingų politikos vedėjų suprantama.

Kas neatatinka tikrenybei viršminėtoj Donald Day korespondencijoj, tai jo daromas įspudis buk dabar Kaune pasireiškia energingi žygiai iš vokiečių ir rusų pusės, kad neprileidus prie neva jau pasireiškusio Lietuvos palinkimo su Lenkija susitarti. Nes štai kaip p. Donald Day baigia savo korespondenciją:

> "Kaune kaip vokiečių, taip sovietų atstovai energingai priešinasi visoms pastangoms sutaikinti Lietuvą ir Lenkiją. Vokietjią siulo Lietuvai specialų kontingentą jos žemės ukio produktams. Rusija taipgi didina savo trafiką per Klaipėdą ir naudoja Lietuvos geležinkelius siuntimui savo produktų Vokietijon.
>
> "Abi šalys grąsina Lietuvai ekonominiu boikotu jeigu ji prieitų prie susitarimo su Lenkija."

Keletas pastabų dėl pačių faktų. Kaip aukščiau minėta, kiekvienam turi buti aišku, kad Rusijos ir Vokietijos interesuose yra palaikyti neužgydomu Vilniaus sopulį. Betgi faktas yra tas, kad kuomet 1927-1928 metais kilo didelis intempimas santykių tarp Lietuvos ir Lenkijos, pasekmėje kurio Lietuva buvo priversta pradėti politines-ekonomines ir susisiekimo derybas, ir Vokietija ir Sovietų Rusija darė formalaus spaudimo į Lietuvą nusileisti per Tautų Sąjungą reiškiemiems pageidavimams — ypač susisiekimo srytyje. Lietuva visgi nei šiam spaudimui nei "draugiškiems patarimams" nepasidavė ir - išėjo tame kivirče laimėtoja.

Kalbu dėl Vokietijos siulomų "specialių kontingentų", mandagiai tariant, yra seni ir atšalę barščiai, kaip lyginai ir tvirtinimas apie padidėjimą Rusijos tranzito Lietuvos geležinkeliais.

Kontingentai (tam tikras produktų ar prekių kiekis) yra kontroliuojami Lietuvos—Vokietijos prekybos sutartimi ir jos priedais. Tas veikia jau keletą metų ir netrukus kaip sykis ji baigiasi. Iš Lietuvos pusės kaip sykis pasireiškė pageidavimo jos neatnaujinti, bet pradėti derybas dėl jos pataisymo, nes tie menamieji "specialus kontingentai" pradeda buti toki, kad Lietuvos jie nepatenkina. Tačiau derybos dar nepradėtos.

Sovietų Rusijos tranzitas per Lietuvą eina jau kelinti metai ir jis liečia daugiausiai Rusijos mišką, kuris gabenamas į Klaipėdos lentpjuves, čia perdirbdamas ir siučiamas toliaus į užsienius. Bet tas yra pasekmė privačios sutarties tarp Sovietų ir Klaipėdos lentpjuvių savininkų. Paskutinė tokia sutartis, kiek man žinoma, buvo sudaryta pernai metais. Vyriausybė nieko bendro su tuo neturi.

Apie ekonominį boikotą per visus šiuos ilgus metus (nuo 1920m.) neteko girdėti. Ir, pagalios, nesunku suprasti, kad Vokietija ir Rusija nėra toki žiopliai politikoje: jie supranta, kad jeigu ir norėtų to, tai netaip jau lengva tas galima padaryti, — nes tas galėtų ištikrųjų priversti Lietuvą šokti Lenkijos glėbin — ko, kaip minėta, jie visiškai, dėl savo interesų, nenori.

Pats įdomiausis sąryšy su šia korespondencija dalykas yra tas, kad nors ji turi antgalvį iš Kauno, bet jos argumentų korespondentas Kaune tikrai gauti negalėjo (Kas Kauną pažįsta, tas su tuo sutika). Už tai panašius argumentus ir išvadas (kaip šioje korespondencijoj, taip ir kitose) tankiai teko pastebėti kur kitur. Tai carakteringas lenkų presos ir propagandinių brošiurų "chop suey"... Ir, kaip matėme, tai yra jau senas ir pusėtinai praruges politinis jovalas. Gaila, bet geresnio vardo jam negalima duoti.

Dzukas

LESTER P. BARLOW

Washingtone kalbama, kad Lester P. Barlow, žymus bombų išradėjas laike Didžiosios Karės neužilgo vyks į Rusiją, kur jisai parduos savo naujausį ir mirtingiausį išradimą, kuriuo miestai gali but sunaikinti nuo 1,000 mylių tolumo. Barlow buvo pasiųlęs savo išradimą Suv. Valstijoms, bet nepriėmė, tai dabar siųlo Sovietams.

ATVIRUTĖS

Pasiskubinkit Jas Isigyt

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcestery (Mass. valstijoj) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvio knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau talpinamus Lietuvos vaizdus iš sekančių vietų:

Airiogalos	Laukuvos	Sidabravo
Alytaus	Lazdijų	Sintautų
Anykščių	Leipalingio	Skapiškio
Aukštadvario	Lelių	Skaudvilės
Balbieriškio	Leliunių	Skirsnemunės
Betygalos	Liškevos	Skuodo
Birštono	Mariampolės	Slavikų
Biržų	Mažionių	Stakliškio
Butrimonių	Meškučių	Stulgių
Čekiškės	Miraslavo	Svedasų
Daugų	Mosiedies	Šiaulių
Ežerėnų	Naumiesčio Š. A.	Šilavos
Garliavos	Naumiesčio T. A.	Šilalės
Girkalnio	Nemakščių	Švėkšnos
Grinkiškio	Onuškio	Taujėnų
Griškabudžio	Pakražantės	Tauragės
Jezno	Pakruojo	Telšių
Joniškėlio	Palangos	Tirkšlių
Joniškio	Paliunės	Tytavėnų
Josvainio	Pandelio	Udrijos
Jurbarko	Panemunėlio	Ukmergės
Kaltinėnų	Panevėžio	Utėnos
Kalvarijos	Papilės	Vabalninkų
Kamajų	Pasvalio	Vadoklių
Kartenų	Pilviškių	Varėnos
Kauno	Plungės	Veisiejų
Kazliškio	Prienų	Veiverių
Kazlų Rudos	Pumpėnų	Veliuonos
Kėdainių	Radviliškio	Viduklės
Kelmės	Ramygalos	Viksnių
Klaipėdos	Raudėnų	Vilkaviškio
Kražių	Rokiškio	Vilkijos
Krekinavos	Salakų	Vilniaus
Kretingos	Salantų	Virbalio
Kuršėnų	Sedos	Višakio Rudos
Kvėdarnos	Seirijų	Žagarės
	Seredžiaus	Žeimių

Norintieji įsigyt kaikuriuos iš viršui sužymėtų vaizdų, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygyne sekančių patvarkymu: Kas prisiųs 50c, tas gaus 6 vaizdus atvirutėmis; kas prisiųs $1.00, tas gaus 12 vaizdų. O kas prisiųstų $2.00, tas gaus 25 vaizdus atvirutėmis. Kreipkitės sekančiu adresu:

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon Street Worcester, Mass.

REMKIME VILNIAUS GELEŽINĮ FONDĄ

ATSIŠAUKIMAS Į AMER. LIETUVIUS

Vilniui Vaduoti Sąjunga yra įsteigus **Vilniaus Geležinį Fondą** ir sudarius tam tikrą Komitetą, kuris rupinas VGF reikalais Lietuvoje ir nori išplėsti savo veikimą visam pasauly kur tik randasi lietuvių kolonijos. Šis Vilniaus Geležinis Fondas turi labai didelę reikšmę ir bus svarbiu faktorium lietuvių kapitalo organizavimui Vilniaus vadavimui. Šiuom taip svarbiu tikslu esmi gavęs nuo VGF Komiteto atsišaukimą, kurio čia nuorašą patiekiu musų gerb. spaudai ir per ją Amerikos lietuvių visuomenei su tikslu, kad supažindinus Amer. lietuvių visuomenę su Vilniaus Geležinio Fondo tikslu ir planais ir, kad tuo budu patraukus Amer. lietuvius į bendrą darbą Vilniaus vadavimui.

DOKUMENTO TEKSTAS

Vilniaus Geležinio Fondo K-tas,
Kaunas, Daukanto g-vė, Nr. 3
Liepos 7-ta diena, 1932 m.

Hartfordo VS skir. Pirm.,
p. V. M. Čekanauskui,
Keney Tower Hotel,
Hartford, Conn., U. S. A.

Gerb. Tamista:-

Amerikos lietuviai ir jų organizacijos jau ne kartą įrodė, kad nors jie toli už jurių gyvena nuo savo Tėvynės Lietuvos, bet jiems labai ir labai rupi ir artimi širdžiai visi lietuvių tautos reikalai bei vargai. Jie padėjo lietuvių tautai kuriant nepriklausomą valstybę: milijonai parašų pagreitino pripažinimą Lietuvos valstybės de jure: neapsėjo ir lietuviškų pinigų atsiradimas be Amerikos lietuvių pagelbos: daug buvo suaukota Lietuvos aukso fondui. O kiek kiekvienus metus Amerikos lietuviai prisiunčia Lietuvon savo giminėms dolerių. Čia sunku ir iškaičiuoti visus budus, kuriais Amerikos broliai lietuviai padeda savo Tėvynei. Garbė jiems už tai ir Tėvynė visuomet liks jiems dėkinga.

Daug turėta vargų kuriant nepriklausomą Lietuvą, daug jų jau bendromis jiegomis nugalėta, bet dar ne visi. Vargsta ir sielojasi lietuvių tauta, netekusi savo sostinės Vilniaus ir tas vargas dabar didžiausias. Atgaivino lietuvių tautos nepriklausomybę, suorganizavo karuomenę, apgynusią tautą nuo gausingų priešų, įvedė savo valiutą, kuri ir po šiai dienai tvirtai laikosi ir daug dar kitų naudingų darbų nuveikė ir dabar visos tautos energija nukreipta į vieną svarbiausią darbą į savo sostinės Vilniaus vadavimą.

Vilniaus vadavimas nėra tai kurios vienos organizacijos ar grupės darbas. Tai yra visos tautos, visų lietuvių, nežiurint kur jie gyventų, darbas. Tam darbui reikia sutelkti visus, kas tik jaučia savyje nors kibirkštėlę lietuvybės. Amerikos lietuviai ir jų organizacijos, tiek daug kartų tiesė savo broliams Lietuvoje pagelbos ranką, ir šiandieną neatsisakys jos paduoti ir Vilniaus vadavimo darbe.

Vilniui Vaduoti Sąjunga, kurios pirmininkas Prof. M. Biržiška lankėsi Amerikoje ir ten taip maloniai lietuvių buvo sutiktas ir priimtas, pereitų metų suvažiavime Vilniaus vadavimo darbe nutarė keisti kryptį, t.y., eiti nuo žodžių prie darbų. Tuo tikslu yra įsteigtas **Vilniaus Geležinis Fondas** ir tam fondui suorganizuoti ir jo reikalus tvarkyti išrinktas tam tikras Komitetas, kurio priešakỹ stovi pirm. Kun. Prof. F. Kemėšis, vicepirm. buvęs krašto apsaugos ministeris Inž. B. Sližys, iždininkas-senas lietuvių veikėjas direktorius K. Lapinas ir reikalų vedėjas A. Kupcikevičius.

Vilniaus Geležinio Fondo Komiteto vyriausias uždavinys—surinkti lėšų, kurios taip reikalingos Vilniaus vadavimo darbe, taip pat sudaryti progą, kad kiekvienas lietuvis, kad ir nedidele auka prie **Vilniaus Geležinio Fondo** prisidėtų, tuo pačiu prisidėtų ir prie Vilniaus vadavimo darbo.

Šiam reikalui Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas išleido "Vilniaus Pasus" ir "Vilniaus ženklelius". "Vilniaus Pasas" yra tai **simboliškas ženklas lietuvių teisės į Vilnių** ir kartu aukų knygelė, kurion perkami ir lipinami Vilniaus ženkleliai.

Pinigai gaunami už išplatintus Vilniaus pasus ir ženkliukus eina **Vilniaus Geležinin Fondan.** Sulig statuo, iš **Vilniaus Geležinio Fondo** pinigai negali but imami einamiems Vilniui Vaduoti Sąjungos reikalams. Tai yra nejudinamas kapitalas, laikomas Valstybiniame banke ir jis gali buti pajudintas tiktai didžiam Vilniaus vadavimo reikalui ir tai tiktai Respublikos Prezidentui sutikus.

Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas yra pasistates sau tikslą, kad kiekvienas Lietuvos gyventojas ir kiekvienas gyventojas už Lietuvos sienos lietuvis didelis ar mažas **įsigytų sau Vilniaus Pasą** ir nors kartą į metus nupirktų ir įlipintų į jį Vilniaus ženkliuką, nors už 10 centų.

Lietuvoje **Vilniaus Pasai ir ženkleliai** pardavinėjami visose Pašto įstaigose ir Vilniui Vaduoti Sąjungos skiriuose. Iki šiam laikui **Vilniaus Geležinin Fondan** yra įplaukusi jau didoka suma.

Komitetas, atsimindamas Amerikos lietuvių jautrumą ir širdingą norą padėti savo Tėvynei, tikisi, kad Amerikos lietuviai visi kaip vienas, dideli ir maži įsigys **Vilniaus Pasus** ir įlipins į juos bent po vieną kitą **Vilniaus ženkliuką.** Čia Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas maloniai kviečia talkon visus Amerikos lietuvių draugijas, organizacijas.

Dvidešimt tukstančių **Vilniaus Pasų ir atatinkamas** skaičius **Vilniaus ženkliukų** jau randasi pas **Lietuvos Generalinį Konsulą Pulk. P. Žadeikį,** 15 Park Row, New York, N. Y. Vilniaus Pasai Amerikoje platinami po 10 amerikoniškų centų; Vilniaus ženkliukai: po 5, 10, 25, ir 50 amer. centų ir 1, 2½, ir 5 amer. dolerių.

Reikalingą platinimui Vilniaus Pasų ir ženklelių skaičių prašome raštiškai reikalauti pas p. Generalinį Konsulą P. Žadeikį aukščiau nurodytu adresu—tuojaus bus išsiusta. **Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas** tikisi, kad visi, dideli ir maži, Amerikos lietuviai **įsigysite Vilniaus Pasą ir Vilniaus ženklelius** įlipinti į Vilniaus Pasą; taipgi tikimės, kad visos lietuvių draugijos, kliubai ir organizacijos padės platinti Vilniaus Pasus ir ženklelius, už ką iš anksto Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas taria **širdingą ačių.**

Su pagarba,

Vil. Gel. Fondo Komiteto

Pirm. Kun. Prof. F. Kemėšis,
Nariai: Inž. B. Sližys, Dir. K. Lapinas, Ved. A. Kupcikevičius.

Iš virš tilpusio atsišaukimo, gerb. Amerikos lietuviai suprasite kaip rimtą ir svarbų politinį darbą Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas yra pasiryžęs atlikti Vilniaus vadavimo reikale. Darbas jau pradėtas ir plačiu mastu vedamas Lietuvoje ir dabar kviečia mus Amer. lietuvius paremti ši kilnų tikslą. Tai yra labai kilnus patriotingas ir valstybingas politiškas tikslas ir darbas, vertas Amerikos lietuvių širdingos paramos. Todel maloniai kviečiu visus Amerikos lietuvius, visas liet. draugijas, kliubus ir organizacijas stoti į bendrą darbą — Vilniaus Pasų ir Vilniaus ženklelių platinime ir tuo budu prisidėsime prie Vilniaus vadavimo darbų.

Hartfordo VVS skir. Pirm.,
V. M. Čekanauskas.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Kad gavus tikrą produktą, nunešk šį skelbimą vaistininkui
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

JIEMS NEPATINKA LAUSANO PAKTAS

Kaikurie iš tų tukstančių Adolfo Hitlerio nazis susirinko Lustgarten Berlyne, protestuot prieš kanclerio Von Papeno priėmimo Lausan'o pakto.

KAIP TEN BUVO SU KLAIPĖDOS RINKIMAIS?

RAŠO E. BORCHERTAS KLAIPĖDOS KRAŠTO SEIMELIO NARYS

(Užbaiga)

PROPAGANDOS LIZDAS

9) Klaipėdos Centralinio Konsulato su **trejais Konsulais** ir milžinišku tarnautojų štabu veikimą reikėtų iš Klaipėdos išimt. Čia surenkamos apie kiekvieną politinį judėjimą žinios ir siunčiamos Vokietijon (valstybiniams kvotimams Vokietijoj). Pasižymėjusiems Lietuviams ir lojaliams Krašto Vokiečiams vokiškų vizų neduodama.

10) Susirupinti daugiau pietine Klaipėdos Krašto dalimi (Pagėgių apskr.) Ten reikėtų kolonizuoti Vokiečių dvarus, idant Vokiečių diddvaronis v. Dressler, apskrities viršininkas v. Šlenter, Habendank (dvarai bendrai 5000 ha. didumo) nustotų įtekmės. Ten reikėtų ir keleta pieninių įsteigti.

11) Krašte dar vis žymiai reiškiasi Vokiečių visokios kameros (rumai) kaip antai Handels-, Rechtsanwalts-, Lehrerkammer tt. Visos šitos kameros daugiau arba mažiau vokietininkų įtekmėj randasi ir valstybei, ypatingai atsakominguose momentuose, nenaudingai veikia. Reikėtų jų reikšmę sumažinti, visai valstybei įsteigiant ekonominė Valstybės Tarybą (Staatswirtschaftsrat), į kurią įeitų ir keli klaipėdos Krašto žymesnių profesijų atstovai.

12) Žveju padėtimi butinai reikia susirupinti. Žvejai dabar vien nuo kelių Vokiečių žuvų pirklių finansiniai priklausomi yra, kurie kartu žuvų kainas savo naudai diktuoja. Jau rinkimų kovoj buvo žvejams net iš Vyriausybės pusės tam tikra parama prižadėta. Šitas pažadas reikėtų pildyti, turint omeny ateities tolimesnę darbuotę. Didis klausimas dar yra, ar žvejyba priklauso prie autonominių organų kompetencijų.

13) Kvotimai juristams, gydytojams, girininkams, dantų gydytojams privalėtų butinai pačioj valstybei atliekami buti. Dabar prie kiekvieną į kvotimus stojantį asmenį Vokiečių Generalinis Klaipėdoj žinias dėl to asmens politinio nusistatymo Vokietijon perduoda. Ne vieną kartą tautiniai nusistatę Lietuviai Vokietijoj kvotimus neišlaikė. Čia reikėtų įstatymų keliu šitą labai svarbų klausimą skubiausiai sutvarkyti.

14) Bankų kontrolės klausimu iš Centro Vyriausybės pusės reikėtų rupintis, — tas ir Konvencijos statuto 5 paragrafe numatyta.

15) Klaipėdos Krašte Lietuvių daribninkų yr jau paakankamai. Juos reikia aprupinti, ypač Klaipėdos mieste, visais galimais budais darbu. Sustiprinimui esamos organizacijos ir ekonominės jų kulturos reikėtų pastatydinti jiems didelę, pigių butų koloniją. Nedarbo metu Lietuvius-bedarbius reikėtų šelpti, kad juos sulaikius nuo pašlijimo į nusikaltimą. Toji parama turės dar tą prasmę, kad jų psichologijai įaugs jausmas, jog jie čia turi savus ir svetimus.

KAS DARYT SU TARPININKAIS

16) Visomis priemonėmis aštriausiai prižiurėti reikia Vokiečių "Vereinus" kaip antai sporto ir "Gesangvereinius", o ypatingai "Freiwillige Feurerwehren", kurios paskutiniu metu pavadina "Hitlerininkų lizdais." Visą šitų organizacijų santykiavimą su panašiomis Vokietijos organizacijomis reikia kuoaštriausiai varžyti, nes atitinkamoms vietoms užsieniuose šitos organizacijos vienoj kaip ir antroj pusėj Nemuno dera dėl tam tikrų santykių palaikymo. Šitą aštrų suvaržymą reikėtų pravesti nežiurint kylančio šauksmo, nes kaip sykis iš šitų organizacijų kyla kuodidžiausias pavojus gyventojų ramumui krašte, galų gale ir Valstybės sienoms. Per visokius šitų organizacijų "Tagungus ir Kongresus", kuriose ar tai Klaipėdos Krašte arba Vokietijoj dalyvauja iš abiejų pusių atstovai, pasidaro vis nauji ryšiai ir atsikartotinai sulig laikraščių pranešimais pabrėžiama, kad naujų Vokietijos sienų lyg ir nepripažįstama, nes politinės sienos negalinčios nustatyti draugiškiems jausmams kokias nors ribas. Į tokius santykiavimus butinai reikia reaguoti, nes negalim mes sau duobę kastis.

16) Galų gale tebuna leista nurodyti į gal svarbiausi klausimą. Klaipėdos Krašto reikalai privalėtų buti Kaunui pirmos eilės klausimai. Jeigu bus nusileidžiama krašte lietuvių nenaudai, "aukštosios politikos" sumetimais, tai tuokart sunku laukti normalios krašto atlietuvinimo eigos. Spaudoj teko skaityti apie Kaune įsisteigusią "Klaipėdos Kraštą remti organizaciją." Tas labai pasveikintinas žygis. Ir iš visų rimtų Krašto Lietuvių šitas įvykis bus džiaugsmingai ir atitinkamu pitariančiu darbu krašte remiamas. Ne tik Vyriausybė, bet visa tauta turi Klaipėdos Krašto reikalais artimiausioj ateityj butinai rupintis. Kas tik gali, privalo įsigyti Krašte nejudomų turtų ir tt. Vien su Didž. Lietuvos Lietuviais, suvienytomis jėgomis pajėgsim prieš Vokiečių dabar vėl aktualų "Drang nach Osten" asispirti. Nereikia pamiršti, kad Vokietininkai paskutiniuose Seimelio rinkimuose ir sunkiai sergančius ligonius į rinkimų vietas nuvežė, taip kad šįmet kiekvienam Seimelio atstovui 2266 balsus (prieš 1711 balsų 1930 metais, į III-į Seimelį renkant) surinkti reikėjo. Reiškia 550 balsų kiekvienam atstovui daugiau kaip ikšiol reikalinga buvo. Krašto Lietuviai nors ir prieš smarkiausį puolimą visgi ikšiolinią poziciją išlaikė.

Ateičiai norint pirmyn žengti, reikia sustiprintų bendrų jėgų, kurias jau šiandien reikia pradėti priruošti.

Klaipėda, 1932m. gegužės 20d.

LIETUVIAI!
SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ -

GAMTOS TURTAI LIETUVOJE

Rašo Direktorius Prusas

Gamtoj visur pilna turtų ir naudingų žmogui dalykų. Reikia tik mokėti jie paimti, o pamti turtai galima tik darbu ir nusimanynu, sako Amerikos mokslininkas Tomas Rid'as.

Ir iš tikrųjų, nėra žemės paviršiuj kampelio, kur apsigyvenęs žmogus nerastų reikalingų turtų: vienur daugiau, kitur mažiau; vienoje vietoje brangesnių, kitoje—mažesnės vertės augalų,gyvių bei mineralų pavidalu

Bet visi gamtos turtai — toli gražu — dar neišnaudojami. Vieni neišnaudojami del fizinių jėgų, kapitalų stokos; kiti — musų protui dar neprieinami, nežinomi. Tik laikui bėgant surandamos naujos paslaptys, nauji išradimai gamtos turtams išnaudoti.

Ne tik didėjas pasauly žmonių skaičius verčia mus ieškoti priemonių didesniam kiekiui turtų iš gamtos paimti, bet ir visokios nelaimės, pavyzdžiui: karai, žemės drebėjimai, liutys, križės ir kitos gamtos apraiškos verčia mus daugiau galvoti ir naujų gamtos paslapčių surasti. Taigi, į darbą ir nusimanymą pats gyvenimas stumia ir verčia reguliuoti santykį tarp gyventojų ir gyvenimo priemonių.

Nors ir visur gamtoj yra turtų, bet ne visur jie vienodai išnaudojami. Kuo darbštesnė tauta ir tiršciau kuris nors žemės plotas gyvenamas, juo daugiau ir žemės turtų išnaudojama, kaip sakysime, Italijoj, Japonijoj arba Vokietijoj. Pas mus Lietuvoje nors ir nėra rastų brangesnių gamtos turtų, kuriuos lengviau paimdami, galėtumem greit pralobti, bet toli gražu dar ne visi jie mums žisomi ir ne visi reikalingi dalykai sunaudojami.

Paimkime nors ir musų molį. Iš molio kol kas daugiausia pas mus tik plytos gaminamos. Bet yra Lietuvoje molio tinkamo ir skulpturai ir visokiems keramikos ir skulpturai ir visokiems keramikos dirbiniams. Kaip girdėjau, tinkamiausio tam reikalui molio esama Panevėžio, Mažeikių ir Alytaus apskrityse. Ties Kalvarija, Marijampolės apskrity, esama balto molio, tinkamo geriausios rušies puspurpuliniams ir net purpuliniams dirbiniams gaminti. Prieš karą rusai tą molį nuo Kalvarijos skryniomis gabendavo į Karališkąjį Petrograd purpulo fabriką. Ponas agronomas Klimas pasakojo matęs ten gražiausius servizus iš musų molio pagamintus.

Netoli Kalvarijos ir Vilkmergės yra molio, tinkamo krosnių kokliams (čerpėms) gaminti. Iki šiol mes koklius iš užsienių gabename. Tuo tarpu mes patys galėtumėm juos užsieniams pardavinėti.

Toliau, imkime musų patvorių augalą — dilges. Jos visai nesunaudojamos, ir didelis jų kiekis Lietuvoje galima surinkti, o reikalui esant ir laukai jomis užsėti. Gal but, ne visiems yra žinoma, kad iš dilgių pluošto daug naudingų mums dalykų galima gaminti, butent: maišus, virves, dirbtinį šilką, ceretas, brezentus. Iš dilgės pluošto pagaminti maišai ir virvės esti labai stiprųs, nebijo drėgmės, neplaušingi, taip lininiai, ir geriau tinka cukrui ir kitiems valgomiems produktams vartoti, negu lininiai. Marijampolėje gyvenąs amatininkas Vincas Didvalis yra didelis specijalistas visokiems iš dilgių dirbiniams gaminti, tik truksta jam lėšų šitos pramonės šakai išugdyti.

Pradedant nuo Kauno ir baigiant Druskininkais ir toliau — visa panemunė turi gausiai surių šaltinių. Tie šaltiniai rodo, kad žemės giliai tie klodai guli ir kiek jų yr, niekas nežino, nes tyrinėjimai giliai gręžiant iki šiol dar nebuvo daromi. Prieš karą prof. Inostrancevas tyrinėjo druską Druskininkų rajone, bet nieko aiškaus nenustatė.

Iš tų visų vandens šaltinių sudėties galima spręsti, kad vietomis (Rumšiškės—Darsuniškiai) yra geros valgomos druskos, o vietomis (Kaunas — Birštonas) druska maišyta su kitais mineralais.

Jei žemės gelmėse gulintieji klodai dabar sunkiai mums prieinami del fizinių jėgų stokos, tai mineralinius šaltinius mes dabar lengvai galėtumėm su dideliu pasisekimu sunaudoti gydymo tikslams. Juk Kauno ir Birštono mineralinių versmių (Šančių, Ragučio, Birutės, Vytauto) vanduo, analizių duomenimis, dar geresnis už garsiųjų kurortų — Aacheno, Kemerno, Wisbadeno ir kt. — vandenis. O mes į tuos vandenis mažai dėmesio tekreipiame.

Tuo laiku, kada kiti kraštai, nanaudodami savo mineralinių vandenų jėgą gydymo tikslams, atneša ir žmonių sveikatai naudą ir susikrauna iš to kapitalus, mes dar brangesnius savo vandenis leidžiame į Nemuną ir tiek, o balneoterapijos tikslais važiuojame į užsienius.

Del savų šaltinių išnaudojimo pirmučiausia pas mus truksta įrengimų su patogumais. O įrengimai ne taip jau sunku butų padaryti. Pati gamta mums lengvina techniškus įrenginius atlikti.—"Ragučio" šaltinis (Kaune, Vilkmergės pl. 9) muša iš 200 metrų gilumos ir savo spaudimu gali pripilti rezervuarus ant kalno, ties Čiurlionies galerija. O iš ten nesunku butų paduoti vamzdžiais ir į visus kitus miesto kampus. Tuo budu kiekvienas viešbutis Kaune, kaip Wisbadene, galėtų turėti gydomojo vandens. Todel aš neabejoju, kad Kaunas, turėdamas tokį brangų ir lengvai gaunamą vandenį, taps paskui dideliu kurortu, sutrauks daug svečių ir tuo pakels ekonominę Kauno gyventojų buklę.

Yra Lietuvoje ir reikalingiausio metalo — geležies. Kazlų Rudos miškuose galima matyti pelkėse ir upeliuose blizgantį ant vandens paviršiaus metalinį graimą — geležies rudą. Bet kiek tos rudos yra žemės gelmėse taip pat tiksliai dar nenustatyta. Tyrinėjimai tose vietose, matyt, buvo daryti dar seniau. Apie tai yra parašyta išleistoje 1877 m. Mokslo Akademijos Petrograde kunigaikščio Gedroico knygoje: "Izsliedovanije Sievero-Zapadnago Kraja". Jau ir patys vietų pavadinimai — Kazlų Ruda, Višakio Ruda ir kiti— liudija tose vietose esant rudos.

Biržų—Pasvalio rajone rasti, bet iki šiol dar neeksploatuojami gero gipso sluoksniai, vietomis net iki 15 metrų storumo. Gipsas, kaip žinoma, plačiai vartojamas statybos reikalams, o degintas tinka ir trąšoms.

Anykščių ir Radviliškio rajonuose yra balto smėlio ir, kaip žinovai tvirtina, jis tinka langų stiklams gaminti.

Ties Varena — Akmeniu yra didelių kreidos klodų. Ištirta, kad tie klodai tinka cementui gaminti. Prieš karą Valkininkuose p. Jodelės buvo įrengtas cemento fabrikas, bet karo viesulas tą naudingą darbą nutraukė. Šiuo laiku kreidos klodų ten niekas neeksploatuoja.

Aš čia trumpai paliečiau mažą dalį tų mums žinomų gamtos turtų Lietuvoje, kurie dar guli nenaudojami. Pasižvalgę visuose Lietuvos žemės plotuose, mes dar daug rasime naudingų, bet dar nepaliestų turtų.—

Musų miškai ir laukai pilni brangių augalų, iš kurių galima gaminti visoki įrankiai, vaistai, dažai ir t. t. Miškuose ir vandenyse galėtumėm priauginti brasgesnių žvėrių, paukščių ir žuvų. Tuo budu aprupintume ne tik save beveik visais reikalingais dalykais, bet dar galėtume daug ko ir kitiems parduoti.

Dabar daug dalykų gaminti mums neapsimoka daugiausia del perbrangios mašinų sukamos jėgos, negalime su užsieniais konkuruoti. Bet aš nė kiek neabejoju, kad Lietuvą elektrofikavus, panaudojus tam musų galingas vandens kritimo jėgas, kaip projektuojama, mes papiginsime gamybą, ir tada lengviau su užsieniais konkuruosime, daug daugiau gamtos turtų sunaudosime. Reikia tik darbo ir nusimanymo, kaip teisingai mokslininkas Tomas Rid'as pasakė.—"Verslas"

—o—

Londono Spauda Mano, Kad Krizis Jau Perėjo

Didžiosios Britanijos žurnale "Ekonomistas" skelbiama, kad ekonominį krizį Suv. Valstijos jau pergyveno. Tai reiškia ne abejonę, o tikrenybę, kad Ameriką ekonominio križio liga jau persirgo ir dabar sveiksta. Pavasary ir vasaroj Suv. Valstijose matėsi apgailėtini bedarbės simptonai, bankų užsidarymai, aukso žlugimas Europoje ir kavojimas pinigų. Bet tam visam buvo užbėgta už akių—ir tie visi neaiškumai kaip ir priėjo. Piniginis slėpimas sustabdytas, bankų pastovumas sutvarkytas ir žmonių psichologinė savoka darosi daugiau pastovesne.

Kalbant apie abelną pasaulinės ekonomijos padėtį — reikia pasakyt, kad aršiausi laikai ekonominės suirutės jau pergyventa.

Knygos su 25c Nuolaida Ant Dolerio

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius.

Štai Čia Tos Knygos:

1—Išguldytojas Sapnų. Naujai pagerinta ir papildyta laida su magiškomis skaitlinėmis. Puslapių 80. Kaina 40c., dabar .... 25c.
2—Žmogžudystė Trukyje. Apsakymas detektyvės Zofijos Aušriutės atsitikimo. Puslapių 42. Kaina 25c., dabar ..... 15c.
3—Marijampolės Kunigų Marijonų Vienuolynas. Parašė Kun. Dr. Jonas Totoraitis. Puslapių 71. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
4—Vadovėlis Esperanto Kalbos. Sutaisė Kazimieras Vidikauskas. Puslapių 172. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
5—Parankiausias Budas Mokytis Angliską Kalbą. Puslapių 62. Kaina 25c.
6—Kiek Senovės Graikai ir Romėnai prisidėjo pastumėjimui Gamtos Mokslų Priekyn? Parašė Dr. Jonas Šliupas. Puslapių 89. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
7—Lenkiškas Angliškas Žodynėlis. Puslapių 71. Kaina 30c., dabar 15c.
8—Lietuvos Istorija. Trečioji laida su 11 paveikslų ir 4 spalvuoti žemlapiai. Puslapių 73. Kaina $2.80, dabar $1.00
9—Pasiskaitymo Knygelė. Puslapių 68. Kaina 25c., dabar ..... 10c.
10—Pagrindinė Žemės Ukio Chemija. Puslapių 91. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
11—Sodyiaus Teologija. Parašė J. Gerutis. Puuslapių 285. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
13—Pradžia ir Išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Puslapių 235. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
14—Pavyzdžiai Rašybos ir Sintaksės Reikalui. Puslapių 72. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
15—Kaip Žmogus Mąsto. Parašė James Allen. Puslapių 51. Kaina 15c.
16—Imtynės Varguolių su Bagočiais ir Socialistų Suvienytose Valstijose Platforma. Puslapių 22. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
17—Garo Katilų ir Mašinų Priežiura. Mašinistams ir pečkuriams Vadovėlis. Parašė Steponas Kairys. Puslapių 80. Su apdarais. Kaina 75c., dabar ..... 40c.
18—Lietuviškieji Raštai ir Raštininkai. Puslapių 243. Apdaryta. Kaina 75c., dabar ..... 50c.
19—Namelis Pustelninko. Puslapių 170. Kaina su apdarais $1.50, dabar ..... 75c.
Ta pati, be apdaru—50c., dabar ..... 25c.
20—Suvienytų Valstijų Rankvedys Del Informacijos Imigrantams ir Svetimšaliams. Puslapių 91. Kaina ..... 20c.
21—Lietuviai, ar gerais keliais žengiame priekyn. Parašė Dr. Jonas Šliupas. Puslapių 47. Kaina 15c., dabar ..... 10c.
22—Koks Privalo But Vakų Auginimas ir Auklėjimas. Parašė Dr. Jonas Šliupas. Puslapių 91. Kaina 40c., dabar ..... 25c.
23—Apie Turtų Išdirbimą. Parašė Schram. Puslapių 139. Kaina 60c., dabar ..... 25c.
24—Suvienytų Valstijų Prezidentai ir Karės. Puslapių 38. Kaina 20c. Dabar ..... 10c.
25—Nematomi priešai ir draugai žmonių. Puslapių 113. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
26—Teisių Vadovas ir Patarėjas. Parašė L. De Marasse. Puslapių 137. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
27—Maižiešius Kaipo Socialinis Reformatorius. Puslapių 40. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
28—Naujos Mikaldos Sabbos Karalienės Pranašystės. Puslapių 57. Kaina 25c., dabar ..... 15c.
29—Socializmas ir Žadamasis jo Rojus. Parašė Dr. A. Maliauskas. Puslapių 32. Kaina 15c., dabar ..... 10c.
30—Kova Šviesos su Tamsa. Puslapių 31. Kaina ..... 10c.
31—Aritmetikos Uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžia. Parašė Pr. Mašiotas. Puslapių 102. Kaina 25c., dabar ..... 15c.
32—Kunigo Palaikai ir Jo Gaspadinės Laikai. Parašė J. V. Žilis. Puslapių 32. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
33—Kunigas Vladislovas Demskis. Jo Gyvenimas, Raštai ir Darbai. Puslapių 165. Kaina ..... 50c.
34—Surinktos Dainos iš Visos Lietuvos. Parašė P. P. Mikalauckas. Puslapių 125. Kaina ..... 35c.
35—Išpažinties Istorija. Parašė Kun. A. Giullois. Puslapių 153. Kaina dabar ..... 25c.
36—Kultura ir Spauda. Lietuvių kalbon išvertė Vaidevutis. Pulapių 153. Kaina 45c., dabar ..... 25c.
37—Vanduo and žemės, po žeme ir viršuje žemės. Puslapių 33. Kaina ..... 10c.
38—Rusiškas Angliškas žodynėlis. Puslapių 63. Kaina 75c., dabar 40c.
39—Social-Demokratų Pažvalgos ir reikalavimai. Parašė A. Antonovas. Puslapių 27. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
40—Teisingiausias Kabalas arba Atminimas Paslapčių tavo ateityje su pagelba kozyrų. Puslapių 16. Kaina ..... 10c.
41—Jono Biliuno Biografija. Parašė V. Kapsukas. Puslapių 122. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
42—Lietuvos Rubežiai, Istoriškai Etnografiška Studija. Puslapių 20. Kaina ..... 15c.
43—4 Istorijos. Graži Haremo Nevalnike, Luoszis, Istorija Vienos Motinos ir Vaikučių. Pulsapių 62. Kaina 25c., dabar..... 15c.
44—Tikri ir Netikri Šventieji. Paveikslėliai iš Gyvenimo Kankintinių ir Kankintojų. Puslapių 61. Kaina 30c., dabar ..... 20c.
45—Statybos ir Butų Tvarkymo Įstatymai, Taisyklės, Atstatymo Apžvalga ir Kritika. Parašė Kazys Žubauskas. Puslapių 98. Kaina 50c., dabar ..... 30c.
46—Šiupinys Puikių Skaitymų. Puslapių 46. Kaina 20c., dabar..... 10c.
47—Rojus ir Pažanga. Parašė V. K. Račkauskas. Puslapių 112. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
48—Lietuvių Lenkų Unija. Parašė J. Sabrys. Puslapių 66. Kaina 35c., dabar ..... 25c.
49—Pradedamosios Aritmetikos Vadovėlis. Parašė M. Šalčius. Puslapių 84. Kaina 50., dabar ..... 25c.
50—12 Istorijų. Puslapių 99. Kaina ..... 25c.
51—Šakinas. Nedoras Žydas. Puslapių 136. Kaina 35c., dabar..... 20c.
52—Dvi Istorijos. Duktė Marių ir Sruolis iš Lietuvos. Puslapių 67. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
53—Pramonės Demokratijos Pagrindai. Puslapių 146. Kaina 75c., dabar ..... 35c.
54—Amerika arba Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čia atkeliaujantiems Lietuviams. Puslapių 288. Kaina 75c., dabar ..... 40c.
55—Kitas Karas. Atsišaukimas į žmonių protą. Puslapių 142. Kaina 75c., dabar ..... 40c.
56—Dešimt Metų Tautiniai Kulturinio Darbo Lietuvoje. Puslapių 99. Kaina 75c., dabar ..... 40c.
57—Išganymas Vargdienio. Puslapių 50. Kaina 25c., dabar ..... 10c.
58—Pirmieji Žiedai. Puslapių 27. Kaina 15c., dabar ..... 10c.
59—Labdarybė ir Žmoniškumas su Išvedimais, kaip šelpt nukentėjusius nuo karės ir kitų nelaimių. Puslapių 31. Kaina 15c., dabar 10c.
60—Kun. Juozas Žebris. Puslapių 24. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
61—Trešimas ir Trašos Lietuvoje. Puslapių 24. Kaina 20c., dabar.. 10c.
62—Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų. Puslapių 585. Kaina $2.00, dabar $1.00
63—Tabakas. Kaip jis žmonėms kenkia. Puslapių 63. Kaina 20c., dabar ..... 10c.
64—Kunigų Celibatas. Puslapių 58. Kaina 25c., dabar ..... 15c.
65—Elementorius ir Vaikų Skaitymėliai. Puslapių 46. Kaina..... 25c.
66—Raistas. Parašė Upton Sinclair. Puslapių 355. Kaina 85c., dabar 45c.
67—Kap žmonės Be Ponų Gyveno. Parašė Upton Sinclair. Puslapių 249. Kaina $1.00, dabar ..... 50c.
68—Kun. A. Vienožinskas ir Jo Dainos. Puslapių 27. Kaina..... 15c.
69—Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Istorija. Nuo 1886 iki 1915 metų. Puslapių 547. Kaina $2.50, apdaruose, dabar..... $1.50
70—Gyvenimo Mokykla. Knyga turinti pakelt dvasią ir įkvėpt visiems norą atsižymėt mokslo ir priedermių dalykuose. Puslapių 235. Kaina $1.00, dabar ..... 60c.
71—Ethnologija arba Mokslas Apie Žemės Tautas. Puslapių 667. Kaina $2.00, dabar $1.25
72—Ištremimo Keliais. Pirmieji Bandymai. Puslapių 153. Kaina.. 25c.
73—Legendos ir Pasakojimai apie Kudikėlį Jėzų. Puslapių 144. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
74—Ponas ir Šiaučius. Apysaka parašyta per J. I. Kraševskį. Puslapių 181. Kaina 50c., dabar ..... 25c.
75—3 Istorijos apie: Kajimą; Drutą Petrą ir Joną Nuogalį. Puslapių 78. Kaina 25c., dabar ..... 15c.
76—Apie Dievą, Velnią, Dangų ir Pragarą. Parašė R. Ingersoll, Puslapių 72. Kaina 25c., dabar ..... 20c.

Pinigus už knygas galit siųst Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

Amerikos Lietuvio Knygynas,
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

RCA Victor ir Stromberg Carlson Radio

Gali But Nupirkti

Labai Prieinamomis Mėnesinėmis Mokestimis

Gausus Nuleidimas Už Jusų Seną Radio, Kada

Mainot su Vienu iš Šių Naujų Išdirbysčių Radio

Svarbiausia Musų Biznio Dalis Yra Musų Geriausias Patarnavimas

M. STEINERT & SONS, 308 MAIN STREET

DIAL 5-2506 WORCESTER

Ben. Mendelsohn

ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-8734

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt

49 Millbury Gatvės

HOME BAKERY

ŠVIEŽIA DUONA, BANDUKĖS

— ir —

PYRAGAIČIAI KASDIEN

Geriausios Rušies

132 Millbury Street

Worcester, Mass.

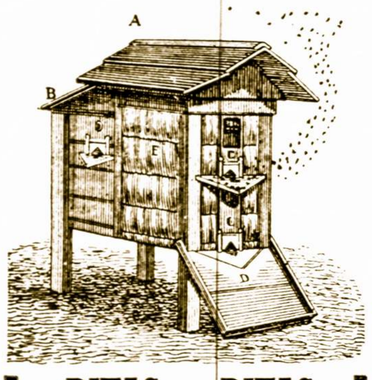

BITĖS — BITĖS

Parduodu 20 avilių bičių. Visos stiprios ir jaunos ir jauna karalienė — bičių motina. Gali viena avilį ar visus pirkt. Kaina už avilį su bitėmis $10; pristatymas veltui. Kreipkitės:

KONČIAUS BITYNAS
57 Battery St.
NORTH ABINGTON, MASS.

Mačionio Pranešimas

SAVO SENIEMS DRAUGAMS TEIPPAT IR NAUJIEMS

Pranešu savo seniem ir naujiem kostiumieriam, kad aš kiek laiko atgal pardaviau savo barbernę, kurioj aš dariau patarnavimą per 12 metų. Išvažiavau į Lietuvą aplankyt tėviškės. Teippat pargryžęs dirbau puikiausioje barbernėje visame Worcestery. O dabar vėl sugryžau ant Millbury gatvės ir atidariau pirmos klesos barbernę. Mes duodame puikų patarnavimą švelnaus skutimo ir plaukų kirpimo vyram, merginom ir vaikam už numažintą kainą. Teippat turiu parvežęs vokiškų labai gerų britvų. Kas norės pasipirkt malonėkit ateit, nes kaina pigi. Prašom atsilankyt pas mane.

M. Mačionis

44B MILLBURY GATVĖS
WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Namų Daktaras —

Vienintėlė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinimų kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už $2.00, jųs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokiausių moteriškų ligų. Rasite apie 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bile vieną "drugštorę", gausite vaistų. Ypatingai moterys, ras sau daug sveikatos "Namų Daktaro" knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knyga parsiduoda gerai ir išsibaigus laidai, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose $2.00. Reikalaukite

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

PARDAVIMAI

Šešių ir pusės akrų giraitė su daug gerų malkų, prudu ir upeliu, tinkama parkui arba sklypams žemės namų pastatymui. Žemė prie šios giraitės jau buvo parduota namų sklypams ir jau namų buvo pastatyta.

Aštuonių kambarių namas,, tvartas ir vištinyčia gali but nupirkta su šiąja giraite, jeigu kas norėtų, taipgi ir su sodu. Arti valstijos kelio, netoli miesto. Kaina greitam išpardavimui.

Mrs. N. Narbut — 4 Sargent St.
CHERRY VALLEY, MASS.

PAIEŠKOJIMAI

Ieškau Jono Puzono, kuris paeina iš Daugų miestelio, Alytaus apskrities ,Lietuvos respublikos . Paskutinėmis žiniomis jisai gyveno Brooklyne, New Yorke ir dirbo prie elevatoriaus. Arbuckle cukraus fabrike. Busiu labai dėkingas už visas informacijas, kurias galėsit man prisiųst. Jis pats arba kurie žinote apie jį prašomi kreiptis: Adomas Milius, 12 Oakland st., Fitchburg, Mass. (32-34)

Antanas NOSECKAS iš Lietuvos kreipiasi į amerikiečius, prašydamas paieškot savo giminių, ypač Stanislovo Trockio, kuris paskutiniomis žiniomis gyveno šiuo adresu: 18 Cain ave., Trenton, N .Y. Jis pats arba lietuviai, kurie nors kiek žino apie jį malonėkite kreiptis sekančiu adresu: — Antanas Maseckas, Karo Ligoninė, Kaunas, Lietuva. (32-33)

Kurios norėtumet teisingo, doro ir blaivo gyvenymui draugo, meldžiu atsišaukt; mergina ar moteris ligi 45 metų amžiaus. Turi but kiek apsišvietus. Skiriu 5 dolerius dovanų geram piršliui. Mane galit matyt mano šapukėj — dirbu kas dieną. A. Gulben, 52 Greenwood St., Worcester, Mass.

Motiejus A. Čivinskas

GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

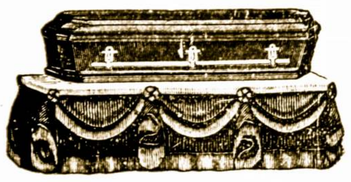

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. Tel. 5-5898

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuven Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Agentura,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Vietos žinios

Dr. Antanas J. Karpavičius

NAUJAS LIETUVIS DENTISTAS

Worcesterio lietuvių dentistų skaičius padidėjo šiame mieste. Dabar turime daktarą Pranciškų Zurvelį, daktarą Kazimierą Zėkų ir naują jauną energingą daktarą Antaną J. Karpavičių.

Daktaras Antanas J. Karpavičius yra tikras worcesterietis, pradinius, vidurinius ir augštus mokslus lankė Worcestery. Nuo pat pradžių, jis visuomet užimdavo augščiausią vietą moksle, kur tik jis mokinosi. Lankydamas Classical augštesnę mokyklą, Š. Kryžiaus kolegiją ir Tufts medicinos mokyklą, dentisterijos skyriuje, jis pasižymėjo ypač savo gabumais moksle. Dr. Karpavičius ėmė dalyvumą įvairuose sportuose Classical augštesnės mokyklos rungtynėse su kitomis panašiomis mokyklomis, teipgi ir Šv. Kryžiaus kolegijoj laimėjo augščiausius pažymėjimus už nepaprastus gabumus visuose sportuose.

Tufts medicinos mokykloje jisai pasiekė aukštus pažymius savo paskirtoje mokslo šakoje. Iš priežasties savo pasižymėjimų moksle, jis buvo paskirtas Robert Andrews Garbės Draugijos tyrinėjimui nariu, per keturius metus Studentų Taryboje, Psi Omega brolijos vyriausuoju, ir finansiškų reikalų vedėju metraščio išleidime. Tuo laiku teipgi užėmė vadovaujamas vietas sportų srityse.

Jis išlaikė pasekmingai valstijos kvotimus kelias dienas po užbaigimo Tufts mokyklas. Keleta savaičių atgal gavo oficiališką užtvirtinimą nuo valstijos dentisterijos skyriaus. Delto jis turėjo atsisakyt atstovaut Tufts Newman kliubą Naujos Anglijos Katalikų Kolegijų kliubų, Provincijos metiniame suvažiavime, San Francisco. Jisai atsisakė imt dallyvumą, kad galėtų padėt pamatą savo profesijos karjeroje. Dr. Antanas J. Karpavičius neužilgo atidarys savo ofisą Worcestery.

Kunigo Liongino Kavaliausko Laidotuvės

Providence, R. I. — Kunigas Lionginas Kavaliauskas, 42 metų, buvęs Šv. Kazimiero parapijoj, Worcestery, nuo 1919 iki 1925 metų, mirė anksti pirmadienio ryte, nuo širdies ligos. Jis sirgo per kelis metus, bet nuo pavasario jo sveikata ėjo blogyn. Dr. Čiapas iš Providenc'o buvo jo gydytojas.

Kunigas Kavaliauskas gimė Lietuvoj, gi į šią šalį atvyko 1905 metuose, turėdamas penkioliką metų. Jisai palieka savo tėvą Aleksandrą Kavaliauską iš Westfield, Mass., brolį Zigmuntą Kavaliauską iš Hartford, Conn., ir dvi seseri Oną Gečienę ir Alisę Ka-Kavaliauskaitę.

Iškilmingos laidotuvės įvyko trečiadienio ryte, rugpiučio 10-tą dieną, Šv. Petro ir Povilo katedroje, 10-tą valandą ryte įvyko iškilmingos gedulingos pamaldos, kuriose dalyvavo Providenco Vyskupas Hickey, D. D., kun. mons. Blessing D. D., V. G., lietuviai kunigai J. Navickas D. D., kun. A. Petraitis, kun. K. Vasys, kun. J. Vaitekunas, J. Ambotas, V. Puidokas, J. Bakanas, P. Strakauskas, J. Bakšys, S. Kneižys, S. Vembre, J. Jenkus, F. Norbuta, P. Vilkas, P. Virmauskas, ir P. Juras.

Po iškilmių, karstas buvo nuvežtas į Hartford, Conn., kapines, palaidojimui, Kavaliauskų šeimynos žemės plote.

SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ

GĖLIŲ DIENA

Labdarių draugijos Gėlių Diena įvyks rugsėjo 24-tą dieną. Vietinė Labdarybos draugijos valdyba jau visu smarkumu pradėjo ruoštis prie šio svarbaus darbo. Adv. Antanas Milleris Juozas Svirskas ir Pranas Lengvinas pasidarbavo leidimo gavimui iš miesto. Toks darbas buvo nelengvas, nes reikia atsidavimo ir rupesčio kad tinkamai išpildžius miesto reikalavimus. Labdarybės draugijos valdyba kviečia visas Worcesterio lietuvių draugijas prisidėt prie šio sunkaus darbo, išrinkt atstovus ir atsilankyt į Labdarybės draugijos susirinkimą, kurs įvyks penktadienio vakare, rugpiučio 19-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijos salėje, 8-tą valandą vakare. Kurie sutiktų pardavinėt gėles, malonėkite ateit ir paduot savo vardus iš anksto. Širdingai visus kviečia dalyvaut.

Labdarybės Komitetas

Puikiai Pavyko

Šv. Kazimiero parapijos metinis išvažiavimas kuris įvyko rugpiučio 7-tą dieną, Maironio Parke, davė gražiausias pasekmes. Apie 1500 žmonių ėmė dalyvumą. Šv. Kazimiero parapijos choras savo gražiomis dainomis pagražino išvažiavimą, gi Worcesterio lietuvių Benas savo grajimu pridavė daug linksmumo ir gyvumo. Chorui vadovavo muzikas Juozas Žemaitis, gi benui vadovavo J. Alavošius. Šeštadienio ir sekmadienio vakarais grajino Labdarių kliubo orkestra. Parapijai liko gražaus pelno.

Rep.

IŠVAŽIAVIMAS ANT MAIRONIO PARKO

SLA. 57-tos kuopos rengiamas išvažiavimas įvyks sekmadieny, rugpiučio 14-tą dieną, Maironio Parke, prie Quinsigamond ežero. Šiame išvažiavime "Aušrelės" choras ims dalyvumą ir padainuos naujausias dainas. Bus muzikantai iš kito miesto ir grajis visokius šokius. Toliau įvyks lenktynės tarp plaukikų, kurie geriausia plauks, tie gaus dovanas. Toliau bus kalbėtojai iš SLA. centro, New Yorko, teipgi yra pasižadėję kalbėtojai iš Boston, Mass. Bus daug žmonių iš kitų miestų. Todel nepraleiskite tokios puikios progos, bet ateikite visi kas tik gyvas. Komitetas yra prisirengęs visus užganėdint.

Rep.

PASTABA

Kada Tamistoms reikia pirkt apynių ir salyklų užeikite pas I. Margolis, 2½ Lafayette gatvės, kur geriausios rušies apyniai ir salyklos galima gaut už labai prieinamą kainą. Šioji krautuvė teipgi pardavinėja šieną ir grudus.

Duoda Gražią Dovaną

Freeman'o Modelio Kepykla vėl duoda progą savo skaitlingiems kostiumieriams įsigyt gražią dovaną dykai. Taupant dešimts tikietukų nuo Freeman's Duonų ir suteikiant juos Kepyklai, 73 Millbury gatvės, gausi naują dėžutę mokyklai uždyką. Vaikams šioji praktiška dovana labai patiks ir visi turėtų pasinaudot šiuoju duosniu pasiulymu. Freeman'o Modelio Kepykla, kur sanitariškai viskas kepama, patarnavimas yra mandagus jau per ilgus metus tarnavo savo kostumieriams, ant Millbury gatvės. Kada Tamistoms reikalinga šviežia duona, bandukės arba pyragaičiai, užeikite į Freeman'o Modelio Kepyklą, 73-75 Millbury gatvės.

PUIKIOS PROGOS!

Bučernė ir Grosernė Ant Pardavimo

Parsiduoda visai pigiai mėsos ir valgomų daiktų krautuvė. Pasiskubinkite, kad pasinaudojus proga iš gero ir piagus pirkinio.

Parsiduoda Gesolino Stotis

Prie State Road su 4 akrais žemės. Kas turi centą kišeniuje, gali padaryt puikų ir pelningą pragyvenimą.

Kreipkitės J. V. Bačinckas, Tel. 5-1127, 362 Millbury Street, Worcester, Mass.

Įmokant Tiktai Dešimtą Nuošimtį

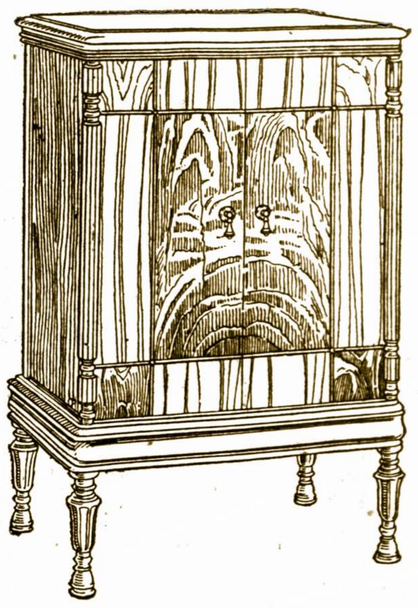

Lengvais Savaitiniais Išmokėjimais

RADIO — PIANŲ — GAIDŲ — REKORDŲ KRAUTUVĖ

Įmokant Tik 10-tą % Lengvomis Išlygomis

Mums malonu pranešt Lietuvių Visuomenei ir Draugams, kad mes esame padarę ryšius su M. Steinert & Sons kompanija, kurie yra svarbiausi Piano, Radio ir Muzikos Pirkliai Naujoje Anglijoje, Nr. 308 Main Gatvės, Worcestery. Dabar turėsime savo krautuvėje parodymui Pianų labai gerai žinomos išdirbystės kaip Steinway, Steinert, Jewett, Weber, Steck ir daug kitų, taipgi player pianų ir elektrinių reprodukuojančių pianų, taipgi pilną pasirinkimą RCA VICTOR RADIO ir STROMBERG-CARLSON RADIO.

Šie instrumentai gali but nupirkti labai lengvomis išlaidomis — UŽ DEŠIMTĄ NUOŠIMTĮ ir likusius pinigus išdalytus per du ar tris metus.

Nuoširdžiai prašom Tamistų paramos ir užtikrinam, kad Tamistoms bus suteikta puikiausias patarnavimas ir patenkinimas visuose reikaluose, kaip galima geriausiai.

AMERIKOS LIETUVIS, 14 Vernon Gt.
Worcester, Mass.

PRANEŠIMAS

Worcesterio Piliečių Kliubo Susirinkimas įvyks rugp. (Aug.) 18-tą dieną, Lietuvių Ukėsų Kliubo Salėje, 12 Vernon Street, 8 val. vakare.

Šiame susirinkime bus galutinai apkalbėta busimas kliubo veikimas. Todel butinai kviečiami dalyvaut dalyvaut visi draugijų atstovai nuo Šv. Jurgio, Šv. Kazimiero, Šv. Liudviko, Birutės draugijos, taipgi nuo S.L.A. 57 kp., 318 k., 353 kp., Senelių Prieglaudos ir dailės draugijos Aušrelės.

Primenam draugijoms, kurios turi paėmę įstojimo aplikacijų, sugrąžint jas komisijai. Visi piliečiai, kurie norit dalyvaut šioje organizacijoje, malonėkite ateit ir prisirašyt.

Su pagarba,
Or. Komisija

VISŲ ATYDAI

Kurie norėtumet, kad jusų batai butų stipriai sutaisyti ir gražiai atrodytų, tai ateikite pas mane, aš del savo tautiečių pasistengsiu kiek galint geriau darbą padaryt ir žemesne kaina negu kur kitur. Nepamirškite seno patyrusio šiaučiaus. A. Gulben, 52 Greenwood St., Worcester, Mass.

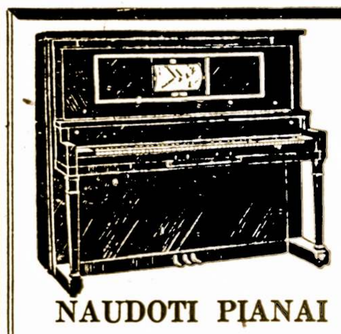

NAUDOTI PIANAI

Nuo $25. ir Aukščiau

PLAYER PIANAI

Už Žemą Kainą— $145.

VIKTROLOS
NUO $10. IR AUKŠČIAU

RADIO
UŽ NUPIGINTAS KAINAS

LENGVUS IŠMOKĖJIMAI

Geras darbas vyrams ar moterims, ieškot lietuvių, kurie norėtų pirkt pianą —— Kreipkitės pas vedėją.

M. Steinert and Sons

308 MAIN GATVĖS,
Worcester, Mass.

I. Margolis

PIRKLYS

Šienas, Grudai, Selyklai ir Apyniai

PAVIENIAM ir BIZNIERIAMS

2½ Lafayette St. - Tel. Dial 4-4954

WORCESTER, MASS.

FREEMAN'S MODEL BAKERY

Dėžutės Mokyklai Už Dyką!

Sutaupykite surinkę dešimts tikietukų nuo Freeman's Duonos ir gausite dėžutę su paišeliu ir kitomis mokyklai reikmenimis.

ŠVIEŽIA DUONĄ, BANDUKĖS IR PYRAGAIČIAI KASDIEN

73–75 Millbury Gatvės

Įsteigta 1915 metuose